

Czy Litwa czeka na polskie banki? »12-13

Opłata za cienkie woreczki w sklepach dała nieoczekiwane dobre wyniki »20

Oszustwa coraz bardziej wyrafinowane. Nie klikajmy w fałszywe linki »21

Na spotkaniu z parą prezydencką »23

Póki co dwujęzyczne tabliczki zostają, ale to dopiero początek burzy

Wybuchł skandal po szowinistycznych wypowiedziach przewodniczącego Państwowej Inspekcji Językowej (VKI). Słowa inspektora spotkały się z krytyką — zbada je specjalna komisja ministerstwa, a nakaz zdjęcia dwujęzycznych tablic anulowano. Lecz to ledwie początek burzy. »6-8

Czy Grupa Wagnera stanowi zagrożenie dla Litwy? »9-10

Polonez w Solecznikach na pożegnanie ze szkołą »29

KURIER
WILEŃSKI

Ukazuje się od 1 lipca 1953 r.

Birbinių g. 4a, 02121-30 Vilnius,
Lietuvos Respublika,
tel./fax 260 84 44

Redaktor naczelny:
Robert Mickiewicz
(redaktor@kurierwilenski.lt).

Zastępcy red. nacz.:
Brygita Łapszewicz
(b.lapszewicz@kurierwilenski.lt)
Apolinary Klonowski (ds. online)
(a.klonowski@kurierwilenski.lt)

Sekretarz redakcji:
Liucija Stankevičiūtė
(l.stankeviciute@kurierwilenski.lt)

Dziennikarze: Honorata Adamowicz,
Aleksander Borowik, Justyna
Giedrojc, Rajmund Klonowski, Ilona
Lewandowska, Anna Pieszko, Antoni
Radczenko, Witold Janczys,
Marian Paluszkiwicz — fotoreporter

Dział Promocji: Andrzej Podworski —
prenumerata (tel. 260 84 44, kolport@
kurierwilenski.lt), Jolanta Balkiewicz —
reklama (tel. 260 84 44,
reklama@kurierwilenski.lt).

Wydawca: VšĮ „Kurier Wileński”
Druk: VšĮ „Vilnijos žodis”

Nakład: 3000 egz.

*Materialów niezamówionych redakcja nie
zwraca. Zastrzeżenie o prawie
do skracania i adiacji tekstów.
Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada.
Opinie Czytelników zawarte w ich listach
nie zawsze są zbiedzne z opinią redakcji.*

Redaktor dyżurny: Alicja Klonowska,
Apolinary Klonowski

DZIENNIK NALEŻY DO
EUROPEJSKIEGO
STOWARZYSZENIA GAZET
CODZIENNYCH
MNIJSZOŚCI
NARODOWYCH

Projekt finansowany ze środków
Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
w ramach konkursu Polonia i Polacy
za Granicą 2023.

Publikacja wyraża jedynie poglądy autorów
i nie może być utożsamiana
z oficjalnym stanowiskiem
Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
i Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie”
im. Jana Olszewskiego.

Mer Wilna powinszował „Kurierowi Wileńskiemu” z okazji 70-lecia

W piątek 21 lipca mer Wilna, Valdas Benkuskas, zaprosił do stołecznego samorządu prezesa „Kuriera Wileńskiego” Zygmunta Klonowskiego oraz redaktora naczelnego Roberta Mickiewicza.

Podczas spotkania gospodarz miasta powinszował przedstawicielom polskiej redakcji pięknego jubileuszu 70-lecia istnienia. Jak zauważono podczas rozmowy, tak się zbiegło, że historia „Kuriera Wileńskiego” stanowi równo dziesięć procent historii samego Wilna, które, jak wiadomo, w tym roku obchodzi 700 lat istnienia. „Ten jubileusz to rzeczywistość wspaniała wynik pracy waszej redakcji. Niewielu redakcjom udaje się kontynuować swoją działalność przez siedem dekad” – powiedział Valdas Benkuskas. Za-

znaczył, że „Kurier Wileński” odgrywa dużą rolę w utrzymaniu dobrych relacji pomiędzy przedstawicielami różnych narodowości zamieszkujących stolicę Litwy. Prezes oraz redaktor naczelny opowiedzieli merowi o historii gazety i dniu dzisiejszym wydawnictwa. Z kolei Valdas Benkuskas, który przed kilkoma miesiącami zwyciężył w wyborach na mera miasta, podzielił się z gośćmi swoją wizją Wilna, w którym wedle niego muszą dobrze czuć się wszyscy mieszkańcy, niezależnie od ich narodowości. W

spotkaniu również brała udział doradczyni mera, Justyna Kozłowska. Na zakończeniu rozmowy mer wręczył przedstawicielom „Kuriera Wileńskiego” okolicznościowe upominki oraz list gratulacyjny, w którym między innymi możemy przeczytać: „Dziękuję pokoleniom dziennikarzy, redaktorów, fotografów, którzy w ciągu 70 lat dbali o wolne i obiektywne słowo, rozwój wspólnoty narodowej, działali na rzecz współpracy Litwy i Polski. (...) Życzę stałego rozwoju i kolejnego nowego udanego okresu w waszej działalności!”

Inf. wł.

Komentarz dnia

... i papier toaletowy!

Aleksander Borowik

Wrzask w rosyjskich łazienkach: „Jak teraz będziemy bez tego żyć?!”. Essity, szwedzki producent papieru toaletowego (m.in. i tego „ekskluzywnego” – wilgotnego...) i innych środków higieny, wynosi się z

rosyjskiego rynku papierów „wartościowych”.

Strata firmy – z tytułu transakcji, wyniosła 48,7 mln dolarów, ale opuszczenie Rosji nie będzie miało znaczącego wpływu na biznes w skali światowej. Essity jest obecna w 150 krajach na całym świecie. W Rosji miała trzy fabryki: jedną w obwodzie leningradzkim i dwie w Tule, gdzie pracowało 1 300 osób.

A teraz mniej na pierwszy rzut oka śmieszna, ale prawdziwie okrutna, jak wojna na Ukrainie, informacja.

Na rosyjskim Dalekim Wschodzie miał się odbyć

koncert dobroczynny, z którego dochód miał być ofiarowany na frontowe środki „pierwszej potrzeby”, m.in. – plastikowe, jednorazowe worki na zwłoki.

W Błagowieszczenisku miały wystąpić grupy rockowe, sportowcy, a nawet – teatr lalkowy (ale na pewno bez „głównego lalkarza kraju”). Na ogromnym telebimie miał być wyświetlany cel społecznej zrzutki – poduszki, leki, termosy i m.in. worki na zabitych rosyjskich żołnierzy, których na Ukrainie zginęło już 250 000. Koncert w ostatniej chwili odwołano. Logicznie...

W niedzielę z okazji 700-lecia Wilna rozpoczęło się pierwsze wileńskie biennale sztuki performance. Program rozpoczął się spektaklem „Song Sing Soil” artystek Eglė Budvytytė i Mariji Olšauskaitė **Fot. Orestas Gurevičius, ELTA**

Wyrazy głębokiego żalu i współczucia

Alicji Karpowicz

z powodu śmierci Ukochanej **Mamy**

składa grono pedagogiczne Gimnazjum w Rukojniach

Wyrazy głębokiego żalu i współczucia dla

Alicji i Teresy

w trudnej chwili odejścia **Mamy**

składają koleżanki Jolanta, Iwona i Wanda

Wyrazy szczerego współczucia

Terese Samsonow i Alicji Karpowicz

z powodu śmierci **Mamy**

składa zespół pracowników Liceum im. Adama Mickiewicza w Wilnie

Msza święta za zmarłego

Edwarda Piórko – oficjalnego tłumacza Sejmu Republiki Litewskiej,

odbędzie się w dniu **30 lipca godz. 13.30**

w kościele Znalezienia Krzyża Świętego w Wilnie

przy ulicy **Kalvarijų 329, Wilno**

Imieniny

25 lipca

Alfonsa, Antoniego,
Dariusza, Franciszka,
Jakuba, Krzysztofa,
Olimpii, Pawła, Rudolfa,
Sławosława, Walentyny

26 lipca

Anny, Bartłomieja, Erasta,
Grażyny, Hanny, Jacka,
Joachima, Krystiana,
Mirosława, Symeona,
Teodora

Cytat dnia

„Te potworne zniszczenia stanowią nowy etap eskalacji przemocy przeciw dziedzictwu kulturowemu Ukrainy. Domagam się od Federacji Rosyjskiej podjęcia widocznych kroków w celu podporządkowania się spoczywającym na niej zobowiązaniom w sferze prawa międzynarodowego” odnośnie ochrony dziedzictwa” – powiedziała dyrektor generalna UNESCO Audrey Azoulay, odnosząc się do skutków ataku rosyjskiego na Odesę, w wyniku którego uszkodzonych zostało kilka budynków w centrum, w tym ponad 200-letni Sobór Przemienienia Pańskiego.

Liczba dnia

30 000

osób ewakuowano z greckiej wyspy Rodos, w tym wielu turystów. Powodem są szalejące tam pożary. To jest największą operacją ewakuacyjną, jaką kiedykolwiek przeprowadzono w Grecji.

Litwa wyraziła chęć zakupu Leopardów

Jak przekazał 24 lipca Arvydas Anušauskas, szef litewskiego resortu obrony, Litwa planuje podpisać w tym tygodniu list intencyjny w sprawie zakupu niemieckich czołgów Leopard.

„W najbliższej przyszłości, w tym tygodniu, podpiszemy list intencyjny z niemieckimi producentami” — powiedział Arvydas Anušauskas dziennikarzom po poniedziałkowym posiedzeniu Rady Obrony Narodowej.

Powiedział również, że na razie nie może komentować szczegółów, ponieważ „jest to list intencyjny”.

Niemieckie czołgi Leopard, wraz z nowszymi Leopardami-2, walczą obecnie na zaatakowanej przez Rosję Ukrainie.

Drony zaatakowały skład amunicji na Krymie

Magazyn amunicji w mieście Dżankoj na okupowanym przez Rosję ukraińskim Krymie został w poniedziałek zaatakowany przez drony – podała agencja Reutersa, powołując się na gubernatora Krymu z nadania Moskwy Siergieja Aksjonowa. Aksjonow oświadczył, że siły rosyjskiej obrony przeciwlotniczej przechwyciły nad tym obszarem 11 dronów. W okolicy uszkodzony został także budynek mieszkalny. Rosja ma bazę wojskową w pobliżu Dżankoja. Przedstawiciele władz Ukrainy od dawna podkreślają, że to miasto oraz jego okolice zostały przekształcone przez Rosjan w największą bazę militarną na Krymie.

Trwają poszukiwania trójki dzieci wywiezionych przez rodziców

Litewscy policjanci współpracują z zagranicznymi partnerami w poszukiwaniu trójki dzieci, których z sierocińca w Kownie porwali własni rodzice. Wcześniej dzieci były zabrane rodzicom przez służbę ochrony praw dziecka.

„Już drugi tydzień prowadzone są bardzo intensywne i szeroko zakrojone dochodzenia przedprocesowe i z pewnością istnieje wyraźna wspólna wizja podczas pracy z konkretnym prokuratorem. Naprawdę pracujemy nie tylko na terytorium Litwy, ale także koordynujemy działania z partnerami w niektórych innych krajach” — powiedział dziennikarzom w poniedziałek 24 lipca komisarz generalny policji Renatas Požėla.

Powiedział, że nie tylko policja w Kownie pracuje nad sprawą zaginięcia dzieci, ale także policja z innych okręgów, w tym Litewskie Biuro Policji Kryminalnej. Požėla nie stronił w komentarzu od ironii.

„Podczas śledztwa współpracujemy z interesującą grupą społeczną, która, jak wiadomo, nazywa się suwerenami. Widzimy ich filozofię życia, ich cele, co jest nowym wyzwaniem dla policji. Myślę jednak, że prędzej czy później będzie pozytywny wynik, nie mogę teraz ujawnić bardzo konkretnych danych ze względu na śledztwo postępowania przygotowawczego” — powiedział Požėla. Dzieci zniknęły tydzień temu, we wtorek 18 lipca, około godziny 9.55. Przed bramą ośrodka opieki nad dziećmi „Pastogė” przy ulicy Plechavičiaus w Kownie małżeństwo zabrało trójkę swoich dzieci w wieku 5, 7 i 9 lat.

„(...) Jeśli chodzi o wszystkie inne scenariusze, z pewnością ściśle współpracujemy ze służbami, a policja będzie przygotowana na różne możliwe scenariusze” — powiedział Požėla, komentując ostrzeżenia w sieciach społecznościowych, że odnalezienie dzieci może doprowadzić do fali protestów.

We środę wieczorem, dzień po zaginięciu dzieci, w Tytuvėnai, w rejonie kielmskim, znaleziono samochód marki Fiat, w którym prawdopodobnie uciekła poszukiwana rodzina z trójką małych dzieci.

Nowe egzaminy: „pionierzy” będą mogli je powtórzyć

Ministerstwo Oświaty, Nauki i Sportu Litwy planuje wprowadzić testy okresowe dla 3. klas gimnazjów, które odbędą się wiosną. Uczniowie będą mieli szansę powtórzenia tych testów w ostatniej klasie gimnazjum, a wynik będzie uwzględniany przy egzaminie końcowym.

Wiceminister Ramūnas Skauzdžius zapewnia, że uczniowie, którzy już przystąpili do egzaminów, również będą mieli możliwość ich powtórzenia. Egzaminy śródsemestralne są praktykowane od jakiegoś czasu w litewskich szkołach, a teraz planuje się je przeprowadzić na większą skalę. Ministerstwo zapewnia, że testy zostaną dostosowane do potrzeb uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Litewski piosenkarz Vagelis wystąpi z mamą

25 lipca, w dzień św. Krzysztofa, w stolicy odbędzie się festiwal „Młodzi jak Wilno”, poświęcony 700-leciu Wilna. Park Vingis wypełni się głosami najsłynniejszych litewskich muzyków, występami zagranicznych zespołów Bastille i Clean Bandit oraz sporą liczbą litewskich duetów muzyki popularnej, które wykonają znane i popularne piosenki, a także nowe interpretacje własnych kompozycji. Jednym z duetów będzie Gabrielius Vagelis ze swoją mamą Dalią. Media litewskie przyjęły to jako bardzo charakterystyczny sygnał ciepłych relacji.

Do rej. wileńskiego wraca konkurs Gospodarstwo Roku

Po kilkuletniej przerwie samorząd rejonu wileńskiego, aby docenić i zachęcić do tworzenia coraz większej liczby dobrze zarządzanych i wydajnych gospodarstw rolnych w rejonie wileńskim, ponownie zaprasza rolników z rejonu do udziału w gminnym konkursie Gospodarstwo Roku 2023.

Konkurs Gospodarstwo Roku 2023 ma na celu zachęcenie rolników z rejonu do dążenia do innowacyjności i wydajności produkcji, równowagi ekologicznej, wzmocnienia ducha wspólnoty i inicjatywy, rozpowszechniania dobrych praktyk oraz podniesienia rangi rolnictwa i działań alternatywnych w rejonie i kraju.

„Rejon wileński ma głęboką tradycję rolniczą. Mamy rentowne, zrównoważone, innowacyjne i dobrze zarządzane gospodarstwa każdej wielkości. Musimy dążyć do zachowania najlepszych tradycji rolniczych. Ten konkurs zachęci rolników do podsumowania swojej działalności oraz do jeszcze lepszego i piękniejszego zarządzania swoimi gospodarstwami. Jednocześnie wyłonimy najbardziej innowacyjne gospodarstwa w naszej gminie i zaprezentujemy je publicznie” — zaznaczyła wicemer Danuta Narbut, jedna z jurerek konkursu.

Zapraszamy samych rolników do aktywnego udziału w konkursie, a także społeczności wiejskie i starszyznę do zgłaszania kandydatów. Sami rolnicy powinni wyrazić zainteresowanie udziałem w konkursie poprzez wypełnienie formularza zgłoszeniowego w nieprzekraczalnym terminie do soboty. Formularz zgłoszeniowy należy przesłać do 14 sierpnia do gminy lub do Malgożaty Juškevič, głównego specjalisty w Departamencie Rolnictwa, na adres Malgozata.Juskevic@vrsa.lt.

Synchronizacja sieci z UE najwcześniej w 2025 r.

Łotewscy i estońscy operatorzy sieci przesyłowych energii elektrycznej twierdzą, że początek 2025 r. jest najwcześniejszym możliwym terminem oraz najbardziej technicznie i ekonomicznie wykonalnym terminem synchronizacji sieci elektroenergetycznych krajów bałtyckich z Europą Zachodnią. Łotewski operator AST i estoński Elering z zadowoleniem przyjęli podjętą w poniedziałek 24 lipca decyzję Litewskiej Rady Obrony Państwa, która zobowiązała rząd do negocjacji z krajami sąsiednimi w sprawie wycofania się z kontrolowanego przez Rosję systemu energetycznego (BRELL) i synchronizacji z Europą Zachodnią na początku 2025 r., a także do ogłoszenia wycofania się z umowy BRELL w sierpniu 2024 roku. Minister energetyki Dainius Kreivys również powiedział w poniedziałek, po spotkaniu rady, że takie porozumienie powinno zostać podpisane na początku sierpnia. Powiedział, że celem jest podpisanie dwóch umów: jednej na poziomie politycznym — premierów, a drugiej — na poziomie trzech bałtyckich operatorów sieci. Pomimo podpisanego w 2018 roku porozumienia między przywódcami krajów bałtyckich a Komisją Europejską w sprawie synchronizacji z siecią europejską do końca 2025 roku, Łotwa, a zwłaszcza Estonia, wahały się przed przyspieszeniem tego procesu i wielokrotnie powtarzały, że należy ocenić jego aspekty techniczne — wpływ na konsumentów i stabilność systemu.

Szkodniki trawią lasy: już 1200 ha pod Ignaliną

Epidemia szkodników sosny w rejonie ignalińskim objęła 1200 ha lasów. Specjaliści stwierdzili duże uszkodzenia koron drzew. Lotniczy rekonesans wykazał defoliację na poziomie 80-90 proc. Ognisko jest obserwowane, ale drugie pokolenie szkodników jest w fazie rozwoju. Władze podejmują decyzje w związku z zagrożeniem. Kontrola owadobójcza jest jedynym skutecznym sposobem walki z inwazją i to jest w tej chwili najsilnie rozważane.

Od początku lipca policja wydała 1400 „orderów przemocy”

Od początku lipca tego roku litewska policja wydała ponad 1400 nakazów ochrony przed przemocą domową, z których 887 jest nadal ważnych. To tak zwane „ordery przemocy”, czyli wydawane przez policję nakazy o natychmiastowym, lecz tymczasowym, opuszczeniu miejsca zamieszkania. Ma to chronić ofiary przemocy, nim przeciwko potencjalnemu sprawcy można będzie uruchomić dalsze procedury prawne. W poniedziałek BNS został poinformowany przez Ramūnasa Matonisa, przedstawiciela Departamentu Policji, że wszczęto 613 postępowań administracyjnych w sprawie wykroczeń za nieprzestrzeganie warunków nakazu.

„Duża liczba osób nie stosuje się do nakazu. Ludzie sami nam to zgłaszają, a funkcjonariusze mają obowiązek sprawdzać przestrzeganie nakazu” — powiedział dla BNS.

W Kownie mężczyzna, który zignorował nakaz przemocy domowej, rzucił cegłą w radiowóz.

Według Departamentu Policji, incydent miał miejsce w niedzielę 23 lipca około godziny 12:00 na podwórku domu przy ulicy Kranto 19.

Podczas gdy funkcjonariusze policji sprawdzali przestrzeganie przez osoby obowiązków wynikających z nakazu ochrony przed przemocą domową, 33-letni mężczyzna zaczął zachowywać się agresywnie, obrażając funkcjonariuszy nieprzyzwoitymi słowami i rzucając cegłą w samochód policji.

Stropr. Apolinary Klonowski na podst. BNS, LRV, PAP, gov.pl, VRSA, vilnius.lt; Fot. ELTA, vilnius.lt, policija.lt, Marian Paluszkiwicz;
Masz newsa? Skontaktuj się z dziennikarzem:
a.klonowski@kurierwilenski.lt

Przewodniczący VKI o dwujęzycznych tablicach: „oznaczanie strefy okupacyjnej”, porównania do Donbasu

Apolinary Klonowski

„Strefa okupacyjna polonizacji Litwinów”, „Polacy na Litwie czytają tylko do przecinka”, zmiana prawa „pozwoliłaby zalać Litwę tablicami, jak w czasach sowieckich rosyjskimi, w tym wypadku polskimi”, porównanie Polaków na Litwie do Rosjan w Donbasie – te i inne twierdzenia mogli usłyszeć słuchacze LRT 20 lipca z ust Audriusa Valotki, przewodniczącego Państwowej Inspekcji Językowej (VKI).

DWUJĘZyczne TABLICE – NIELEGALNE

Na Litwie nie cichnie spór o dwujęzyczne tabliczki z nazwami miejscowości. Państwowa Inspekcja Językowa nakazała rejonowi wileńskiemu zlikwidowanie napisów po polsku. Sprawa wylądowała w sądzie.

W dniu 20 lipca w eterze radia LRT odbyła się rozmowa przewodniczącego Państwowej Inspekcji Językowej (VKI) Audriusa Valotki z adwokatem rejonu wileńskiego, Žygmantasem Pacevičiusem.

Valotka dwujęzyczne tablice w miejscowościach zamieszkałych przez Polaków nazwał „oznaczaniem strefy okupacyjnej, gdzie odbywała się intensywna polonizacja”. Według Valotki tablice w rej. wileńskim i solecznickim są wyłącznie w języku polskim. Powołał się m.in. na przypadki Orzełówki (lit. Ažulaukė) i Bieliszek (Biliškės) w rej. wileńskim. Wedle informacji „Kuriera Wileńskiego”, co też potwierdzają zdjęcia redakcji LRT, w Orzełówce tabliczka dekoracyjna z drewna widnieje z napisami w obu językach, litewskim i polskim. Podobnie jest z tabliczką w Bieliszkach.

Prowadzący program Edvardas Kubilius zapytał przewodniczącego VKI o polskie nazwy tych miejscowości. „Nielegalne. Mogą to być tylko litewskie nazwy miejscowości na Litwie. Dlaczego? Ponieważ są one regulowane przez

Przewodniczący VKI, Audrius Valotka
Fot. vki.lrv.lt

Na Litwie nie cichnie spór o dwujęzyczne tabliczki z nazwami miejscowości. Państwowa Inspekcja Językowa nakazała rejonowi wileńskiemu zlikwidowanie napisów po polsku. Sprawa wylądowała w sądzie.

ustawę o języku państwowym i są powszechną praktyką europejską” – odpowiedział Valotka.

W programie wypowiedział się także adwokat reprezentujący rejon wileński, Žygmantas Pacevičius. Wytknął Valotce minucie się z prawdą. „W rzeczywistości są dwujęzyczne znaki, są napisy zarówno po litewsku, jak i po polsku” – skomentował Pacevičius.

Wedle informacji „Kuriera Wileńskiego”, który należy do Europejskiego Stowarzyszenia Dzienników Mniejszości Narodowych i Etnicznych Gazet Codziennych MIDAS, dwu- i nawet kilkujęzyczne tablice w Europie są powszechną praktyką. Z takich praw korzystają m.in. Katalończycy, Flamandowie, Bretończycy we Francji, a także Kaszubi i Litwini w Polsce. Np. w Puńsku

na Litwie dwujęzyczne tablice są nie tylko na prywatnych domach, ale nawet przy państwowych drogach.

„POLACY CZYTAJĄ DO PRZECINKA”

Valotka zarzucił, że Polacy nie czytają prawa dokładnie. Posłużył się przykładem, jak go nazwał, „zawodowym”. „Irena Smetonienė, gdy pracowała jako przewodnicząca komisji językowej, oraz jej koleżanki, miały powiedzenie, że przedstawiciele naszej mniejszości narodowej, Polaków na Litwie, to ludzie, którzy czytają do przecinka. Gdy dyskutowano, przedstawiali argumenty i wtedy przedstawicielki komisji językowej chórem mówiły: „przecinek”. Tak więc, Žygmantasie – „przecinek”, jeśli jest wystarczająca potrzeba na takie oznaczenie (dwujęzycznymi tablicami – przyp.red.), tak stanowi konwencja” – zażartował przewodniczący komisji.

Prowadzący zapytał, czy jeśli prawo byłoby uporządkowane i odpowiadałoby wymogom Konwencji ramowej o ochronie mniejszości narodowych, to czy Valotka już by nie nakazywał zdejmowania tablic. „(...) Czy naprawdę Litwa, naród litewski chciałby, aby oznaczać polskimi napisami polską strefę okupacyjną i nazywać to tradycją? Nie zgadzam się z tym” – podkreślił Valotka.

„ROSJANIE W DONBASIE TEŻ CHCĄ TABLIC”

Prowadzący zapytał, co robić w sytuacji, gdy tablic chcą sami lokalni mieszkańcy. „No i co z tego, że chcą? Rosjanie w Donbasie też chcą dwujęzycznych tablic, nie chcą ukraińskich. To strefa okupacyjna, gdzie przeprowadzano silną polonizację Litwinów. Gdyby oznaczać to terytorium napisami polskimi, myślę, że opór byłby spory”. Na koniec dodał, że sprawy sądowe wygrywają nie adwokaci, a klienci – a „nasz (prawnik Państwowej Inspekcji Językowej – przyp.red.) adwokat was załatwi”. ■

Burza wokół wypowiedzi Valotki. Reaguje ministerstwo, prawnicy i Polska

Apolinary Klonowski

Wypowiedź przewodniczącego Państwowej Inspekcji Językowej (VKI), Audriusa Valotki, wywołała szeroką reakcję społeczną. Stanowisko wyraził już ambasador RP w Wilnie Konstanty Radziwiłł, a także posłanki na Sejm Litwy, niezrzeszona Beata Pietkiewicz oraz Rita Tamašunienė z ramienia AWPL-ZChR. Media (również te w Polsce) cytują oświadczenie Forum Wileńskiego. W tle Komisja Sporów Administracyjnych anulowała nakaz VKI jako prawnie nieuzasadniony. Tak więc pozostaje czekać na stanowisko rządzących.

KOMENTARZ POSŁANKI BEATY PIETKIEWICZ

Poprosiliśmy o komentarz do tych wypowiedzi posłankę na Sejm Republiki Litewskiej, Beatę Pietkiewicz. Zwróciła uwagę, że takie wypowiedzi mogą być odbierane jako szkodliwe dla bezpieczeństwa narodowego, szczególnie w obecnej sytuacji geopolitycznej.

– Można nad tym tylko ubolewać, bo przez ponad 30 lat mieszkamy w wolnym państwie i nawet po podpisaniu Konwencji ramowej o ochronie mniejszości narodowych i po ratyfikacji, której Litwa miałaby przestrzegać, ciągle jesteśmy w punkcie zerowym. Takie wypowiedzi są nie tylko dyskryminujące, ale też rozniewcają waśnie narodowe, tego trzeba unikać szczególnie w takiej sytuacji geopolitycznej i nie można patrzeć przez palce – w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” zaznaczyła Beata Pietkiewicz.

REAGUJE FORUM WILEŃSKIE

Na skandaliczne słowa Audriusa Valotki zareagowała organizacja zrzeszająca aktywnych społecznie Polaków, Forum Wileńskie. W oświadczeniu czytamy, że takie działania są pracą na rzecz Rosji, nawet nieświadomą. „Smuci i oburza, że wśród urzędników Republiki Litewskiej wciąż są osoby, które uczestniczą w tym pro-

Dwujęzyczne tablice są w Europie praktyką powszechną – np. w Bretonii we Francji (na zdjęciu) Fot. Wikimedia Commons

cesie skłócania narodów – być może nawet same o tym nie wiedząc” – czytamy w oświadczeniu nadesłanym do redakcji. To właśnie ten fragment jest najczęściej przytaczany w mediach w Polsce. Oświadczenie podpisał prezes Forum Wileńskiego dr hab. Jarosław Wołkonowski oraz działaczka forum, posłanka Beata Pietkiewicz. „Uważamy, że takie wypowiedzi państwowego urzędnika nie mogą pozostać bez konsekwencji. Litwa jako kraj, który zawsze był krajem wielokulturowym i którego mniejszości narodowe razem z Litwinami boleśnie ucierpiały w II wojnie światowej, nie może uciekać się do polityki szowinistycznej” – czytamy w komunikacie.

OŚWIADCZENIE AMBASADORA KONSTANTEGO RADZIWIŁŁA

Na oburzające stwierdzenia zareagował też ambasador Polski na Litwie, Konstanty Radziwiłł. Podkreślił, że zaproponował Audriusowi Valotce rozmowę na ten temat, jednak propozycja jego pozostała bez odpowiedzi. „W moim przekonaniu używanie języka, w którym piętnowane są całe grupy narodowościowe i przywoływane nieprawdziwe i jednocześnie antagonizujące tezy dot. przeszłości, bardziej odpowiada kanonom historiografii i

propagandy reżimów totalitarnych, od których Polska i Litwa tak wiele wycierpiały w XX w., niż standardom demokratycznych państw i zaprzyjaźnionych społeczeństw” – czytamy w oświadczeniu ambasadora RP na Litwie, Konstantego Radziwiłła.

„Za szczególnie bulwersujące uważam porównywanie sytuacji w rejonie wileńskim do tej na wschodzie Ukrainy i przypisywanie mieszkańcom tej części Litwy rzekomych separatystycznych tendencji. Jest to wyjątkowo nie stosowne w czasie, gdy narody Polski i Litwy, w tym również mniejszość polska na Litwie, jednoznacznie stoją po stronie Ukrainy w wojnie wywołanej agresją Rosji” – stwierdził ambasador.

MINISTER KULTURY: „NIESTOSOWNE WYPOWIEDZI”

Szef litewskiego resortu kultury, Simonas Kairys, ogłosił, że podpisał uchwałę o utworzeniu komisji, która zbada słowa Audriusa Valotki.

Można wnioskować więc, że ze strony współrządzącego Ruchu Liberalistów, którego minister jest członkiem, Valotka raczej wsparcia się nie doczeka. „Szef inspekcji od dawna nie wie, czy rozmawia z przyjaciółmi przy kuchennym stole, czy na antenie.

8.>>

7.>>

Ale jego ostatnie wypowiedzi są, delikatnie mówiąc, nie tylko niestosowne, ale także budzą poważne wątpliwości, czy są zgodne z obowiązkami i odpowiedzialnością urzędnika państwowego, szefa instytucji państwowej” – napisał Kairys jeszcze w piątek na swoim profilu na Facebooku.

WCZEŚNIEJ O KOMISJĘ PROSIŁ DUCHNIEWICZ

Utworzenie takiej komisji przez Ministerstwo Kultury, któremu podlega VKI, jest poniekąd odpowiedzią na pismo mera rejonu wileńskiego, Roberta Duchniewicza, który zwrócił się do ministerstwa z prośbą o zbadanie słów Valotki. „Porównania Audriusa Valotki mogą być zrozumiane przez nasze społeczeństwo i społeczeństwo państwa polskiego, że Polacy nie są partnerami i sojusznikami naszego kraju ani w stosunkach międzynarodowych, ani krajowych, a wręcz przeciwnie, są wrogami naszego kraju. Słowa szefa inspekcji dyskredytują stosunki Litwy z Polską, która jest partnerem naszego kraju, zwłaszcza teraz, gdy wspiera Ukrainę w wojnie z agresorem, Rosją” – zaznaczył w komunikacie rejonu Duchniewicz.

EFHR NIE ZOSTAWIA SUCHEJ NITKI

W takiej sytuacji doczekaliśmy się też reakcji Europejskiej Fundacji Praw Człowieka (EFHR), która zrobiła dużo m.in. w sprawie oryginalnej pisowni nazwisk. Fundacja zwraca uwagę w szczególności na prawne kwestie. Dodatkowo EFHR przytacza przykłady państw, w tym Polski, w których dwu- i wielojęzyczne tabliczki są i podlegają państwowej ochronie.

„Według stanu na 9 kwietnia 2019 r. dodatkowe nazwy w języku mniejszości narodowej zostały ustalone dla 1 252 miejscowości i ich części w 60 gminach (w Polsce – przyp.red.) – 827 nazw kaszubskich, 359 nazw niemieckich, 30 nazw litewskich, 27 nazw białoruskich i 9 nazw łemkowskich” – zauważa fundacja. Według wiedzy redakcji „Kuriera Wileńskiego” tabliczek litewskich jest jeszcze więcej, gdyby liczyć te na prywatnych posesjach, m.in. w ośrodkach turystycznych w Sejnach.

Minister kultury Simonas Kairys
Fot. [Fb.com/simonas.kairys](https://www.facebook.com/simonas.kairys)

Fundacja przywołuje także państwową ochronę takich tabliczek (wraz z językami mniejszości) w Austrii, Chorwacji, Estonii, krajach nordyckich, Niemczech, Słowenii, Słowacji. Redakcja „Kuriera Wileńskiego” wcześniej przywoływała także przykłady w Katalonii, Włoszech, Kraju Basków, Bretanii we Francji (co widać na zdjęciu). Oznacza to, że przewodniczący VKI na antenie LRT albo kłamał, że zakaz dwujęzycznych tablic jest w Europie „praktyką powszechną”, bądź popisał się skrajną niewiedzą, jeśli takie informacje rozpowszechniał nieświadom ich nieprawdziwości.

KONSERWATYŚCI NAPISALI, ALE NIE ZROZUMIELI

Oddział w rejonie wileńskim partii rządzącej, Związku Ojczyzny – Litewskich Chrześcijańskich Demokratów, wydał oświadczenie broniące Valotki. Politycy zasugerowali też, że zakaz tabliczek to swego rodzaju „zemsta” za wcześniejsze „niezwracanie uwagi na potrzeby oświatowe, kulturowe i społeczne Litwinów w rejonach wileńskim i sołecznickim”.

Jednak oświadczenie pokazuje skrajne niezrozumienie sytuacji. Bardzo możliwe, że politycy stanęli po stronie inspektora raczej z lojalności wobec urzędnika państwowego, niż z rozsądku, ponieważ przytaczane w dokumencie argumenty nie odpowiadają na pytania dotyczące tematu. Na przykład, czytamy, że język litewski musi widnieć na tablicach, aby wszyscy mieszkańcy byli w stanie zroz-

mieć ich znaczenie. Nie odpowiada to jednak na pytanie, dlaczego tablica musi być wyłącznie w języku litewskim, gdyż – jak już nieraz było zauważone i co po programie przyznał sam Valotka – omawiane tablice są dwujęzyczne, język mniejszości jest pod napisem w języku litewskim.

Zresztą, ze względu na błędy językowe w oświadczeniu konserwatystów, nie traktujemy tego poważnie i nie poświęcimy mu więcej uwagi. Wskazuje to jednak na stanowisko, jakiego możemy oczekiwać od partii rządzącej.

CO DALEJ Z TABLICAMI?

Wszystko wskazuje na to, że spór nie rozwiąże się, dopóki rząd Litwy nie pokaże swojego stanowiska wobec sprawy, reagując pozytywnie lub negatywnie na słowa Valotki. Koalicja rządząca, póki co, nie przychyliła szali – liberałowie są raczej skłonni potępić słowa Valotki (minister kultury, który potępił słowa Valotki, jest liberałem). Partia Wolności również, można przypuszczać, nie będzie inspektorowi przychylna. W tej koalicji jednak głos decydujący mają konserwatyści. Według stanu na czas zamknięcia tego numeru gazety, ich najwyżsi politycy, w tym premier Ingrida Šimonytė, jeszcze nie wydali swojego stanowiska.

Tymczasem Komisja Sporów Administracyjnych, do której zwrócił się mer rejonu wileńskiego, Robert Duchniewicz, anulowała nakaz Państwowej Inspekcji Językowej o zdjęciu dwujęzycznych tablic miejscowości. „Państwowa Inspekcja Językowa, nie angażując mera w postępowanie wyjaśniające w sprawie ewentualnego naruszenia prawa, nie zapewniła obiektywnej procedury badania naruszenia prawa i naruszyła zasadę dobrej administracji, która zobowiązuje ją do przeprowadzenia postępowania w sposób bezstronny i obiektywny, wyjaśnienia wszystkich okoliczności istotnych dla sprawy oraz wysłuchania osób, wobec których wydawane są decyzje administracyjne”.

Komisja zaznaczyła, że jej decyzja może zostać w ciągu miesiąca zaskarżona do Sądu Administracyjnego i przypomniiała, że w tym czasie strony mogą też dojść do porozumienia. ■

Czy Grupa Wagnera stanowi zagrożenie dla Litwy?

Antoni Radczenko

Analitik Marius Laurinavičius sądzi, że to zwykła próba wywołania zamieszania, a obecnie rosyjscy najemnicy nie stanowią dużego zagrożenia dla Litwy lub Polski.

W trakcie spotkania Łukaszenka z Putinem w Sankt Petersburgu ten pierwszy „pożalił się” na wagnerowców. „Może nie powinienem tego mówić, ale powiem. Wagnerowcy zaczęli nas stresować, mówią: »Chcemy jechać na Zachód. Pozwól nam jechać«. Powiedziałem, dlaczego chcecie jechać na Zachód? »No, żeby pojechać na wycieczkę do Warszawy, do Rzeszowa«” – oświadczył białoruski dyktator. Dodał, że z pewnością na to nie pozwoli. Łukaszenka powtórzył też stare kłamstwo, że Polska chce przyłączyć zachodnią Ukrainę.

REAKCJA POLSKI

Minister Obrony Narodowej RP Mariusz Błaszczak oświadczył, że przerzucenie na Białoruś rosyjskich najemników stanowi zagrożenie dla Polski, ale strona polska spodziewała się takiego posunięcia. Szef resortu obrony oświadczył, że Polska wzmacnia wschodnią granicę, dlatego w tym celu przerzucono dodatkowych żołnierzy bliżej białoruskiej granicy. „Chodzi o to, żeby odstraszyć agresora, żeby pokazać, że nie warto atakować Polski” – powiedział minister dla Radia Olsztyn.

Analitik i komentator polityczny, Marius Laurinavičius, jest przekonany, że słowa Łukaszenki są skierowane do Zachodu i jest to pewna forma szantażu i ataku informacyjnego, w jakich specjalizują się Rosja i Białoruś.

– Moim zdaniem to wszystko jest związane z kilkoma sprawami. Po pierwsze, to jest ich taka praktyka polegająca na zrobieniu zamie-

Aleksander Łukaszenka podczas spotkania z Władimirem Putinem oświadczył, że najemnicy Grupy Wagnera chcą „wyjechać na wycieczkę do Polski”.

Atak wagnerowców na Litwę byłby tożsamy z atakiem sił zbrojnych Białorusi – uważa Marius Laurinavičius.

Analitik i komentator polityczny, Marius Laurinavičius, jest przekonany, że słowa Łukaszenki są skierowane do Zachodu i jest to pewna forma szantażu i ataku informacyjnego, w jakich specjalizują się Rosja i Białoruś.

szania. Oni sądzą, że w ten sposób uzyskają jakiś swój cel. W przypadku ich zadań strategicznych to im się wydaje, że w ten sposób w tych krajach powstaje brak zaufania wobec struktur NATO. Po drugie, im się wydaje, że poprzez zwiększenie napięcia można dokonać presji na Zachód, aby szybciej zakończyć wojnę. Jest to ich swoista taktyka prowadzenia negocjacji – mówi Laurinavičius dla „Kuriera Wileńskiego”.

NIE WARTO LEKCEWAŻYĆ

Ukraińska Straż Graniczna poinformowała, że obecnie na terytorium Białorusi przebywa ok. 5 tys. wagnerowców. „Podkreślę, że sytuacja wzdłuż granicy (Ukrainy z Białorusią) jest pod pełną kontrolą oddziałów pogranicznych i innych elementów sił obrony naszego państwa. Wszyscy zostali uprzedzeni o potencjalnych ryzykach, które mogą pojawić się z terytorium Białorusi, znajdującej się, niestety, pod wpływem Rosji i udzielającej jej pomocy w prowadzeniu wojny przeciwko Ukrainie” – oświadczył w minioną sobotę rzecznik prasowy pograniczników, Andrij Demczenko.

Marius Laurinavičius w rozmowie z naszym dziennikiem, podkreśla, że nie można lekceważyć przeniesienia najemników na Białoruś, ale realnego zagrożenia dla Polski lub Litwy nie stanowią.

Litwa cofnęła Rosjanom pozwolenie na pobyt

Litewski Departament Migracji wysłał kwestionariusze do Rosjan mieszkających w kraju w celu ustalenia, czy stanowią oni zagrożenie dla bezpieczeństwa narodowego. Ankieta zawiera m.in. pytanie „Do kogo należy Krym?” i prośbę o ocenę wojny na Ukrainie.

Według Euronews od początku inwazji na Ukrainę na podstawie takiej weryfikacji pozwolenie na pobyt stały na Litwie cofnięto 135 Rosjanom. Z danych przedstawionych przez Departament wynika, że w ubiegłym roku cofnięto pozwolenia 38 Rosjanom mieszkającym na Litwie, a w tym roku 97 osobom.

Rada NATO-Ukraina zbierze się we środę

Na prośbę władz w Kijowie sekretarz generalny Sojuszu Północnoatlantyckiego Jens Stoltenberg zwołał na środę, 26 lipca, posiedzenie Rady NATO-Ukraina w związku z sytuacją na Morzu Czarnym. Posiedzenia odbędą się na szczęblu ambasadorów, a jego celem będzie – jak pokreśliła rzeczniczka NATO Oana Lungescu – omówienie ostatnich wydarzeń związanych ze sprawą transportu ukraińskiego zboża przez Morze Czarne.

Rosja wycofała się z umowy zbożowej zawartej za pośrednictwem ONZ i Turcji, która umożliwiała transport przez Morze Czarne ukraińskiego zboża i innych produktów żywnościowych i ich eksport m.in. do krajów Afryki, pomimo rosyjskiej blokady ukraińskich portów. Teraz Moskwa zagroziła atakami na statki handlowe w akwenie Morza Czarnego.

PAP, wilnoteka.lt
Fot. ELTA

9.>>

– Nie można mówić, że Grupa Wagnera nie stanowi zagrożenia, bo w ten sposób komuś może wydawać się, że w tym przypadku ktoś próbuje pomniejszyć zagrożenie ze strony Rosji. Moim zdaniem Rosja dla nas stanowi nadal zagrożenie, jeśli weźmiemy pod uwagę tylko to ugrupowanie. Ale teraz nie posiada żadnej ciężkiej techniki i broni. Powiem w ten sposób, jeśli dla jakiegokolwiek kraju NATO 5 tys. lekko uzbrojonych osób stanowi problem, to wówczas NATO już dawno zostało by zaatakowane, czy nawet zlikwidowane – podkreśla analityk.

Zdaniem amerykańskiego think tanku Instytutu Studiów nad Wojną w obecnej formie Grupa Wagnera nie przedstawia żadnego zagrożenia dla sąsiadów Białorusi. „Nic nie wskazuje na to, by bojownicy Grupy Wagnera na Białorusi posiadali ciężką broń niezbędną do przypuszczenia poważnej ofensywy przeciwko Ukrainie czy Polsce bez poważnego dozbrojenia, gdyż oddanie takiej broni rosyjskiemu ministerstwu obrony było warunkiem porozumienia między Putinem, Łukaszenką i Prigożynem kończącego zbrojny »bunt« wagnerowców w czerwcu” – można przeczytać w poniedziałkowym raporcie.

ŁUKASZENKA JEST ODPOWIEDZIALNY ZA WAGNEROWCÓW

Przekroczenie granicy polsko-białoruskiej lub litewsko-białoruskiej, sądzi nasz rozmówca, byłoby traktowane jako początek konwencjonalnego konfliktu między Białorusią a NATO.

– Obecnie Grupa Wagnera znajduje się w jurysdykcji Łukaszenki, więc każda ich próba przekroczenia granicy będzie traktowana jako próba konwencjonalnego ataku. To trochę sami zapędziliśmy siebie w ślepy zaułek, że to jest jednostka, za którą nikt nie odpowiada. Łukaszenka ich przyjął oficjalnie i jest za nich odpowiedzialny. Została chyba podpisana nawet jakaś umowa. Generalnie każde państwo jest odpowiedzialne za wszelkie działania, zwłaszcza wojenne, które są prowadzone z ich terytorium. Więc atak Grupy Wagnera byłby traktowany tak samo, jak atak białoruskich sił zbrojnych – komentuje Marius Laurinavičius.

Z medialnych doniesień wynika, że obóz Grupy Wagnera znajduje się w obwodzie mohylewskim w okolicy miejscowości Osipowicze. Poza tym białoruski resort obrony poinformował, że instruktorzy z tej formacji szkolią białoruskich żołnierzy. ■

Fot. Wikipedia

Obóz Grupy Wagnera znajduje się w obwodzie mohylewskim w okolicy miejscowości Osipowicze.

Dla studentów pedagogiki – stypendia w wysokości kilkuset euro

To już ostatni moment, by dostać się na studia pedagogiczne. Ministerstwo Oświaty, Nauki i Sportu przypomina, że ci, którzy wybierają zawód nauczyciela, zostaną bez ograniczeń przyjęci na studia finansowane przez państwo.

Co więcej, studenci pedagogiki mogą liczyć na stypendia w wysokości do 539 euro miesięcznie.

Jak informuje resort oświaty, te wyjątkowe warunki zostaną zastosowane w przypadku studentów, którzy chcą zostać nauczycielami najbardziej „wziętych” przedmiotów: matematyki, języka i literatury litewskiej, języka francuskiego, języka niemieckiego, fizyki, chemii, biologii, historii, geografii, informatyki, klas początkowych i pedagogiki specjalnej.

Każdy, kto spełnia ustalone warunki rekrutacji, może złożyć wniosek.

UKIERUNKOWANE STYPENDIA DLA PRZYSZŁYCH NAUCZYCIELI

Osoby, które się dostaną na finansowane przez państwo studia pedagogiczne na kierunki szczególnie dotkliwie odczuwające brak specjalistów, w zależności od wyników w nauce, będą miały możliwość otrzymania miesięcznego stypendium w wysokości 319 euro (6,5 BSI).

Będzie ono również dostępne dla studentów innych studiów licencjackich, jeśli oprócz studiów głównych wybiorą równoległe studia pedagogiczne. Równoległe studia pedagogiczne są przeznaczone dla tych studentów studiów licencjackich, którzy chcą studiować pedagogikę oprócz głównego programu studiów.

Studenci ostatniego roku, studiujący pedagogikę wyżej wymienionych specjalności, będą mieli możliwość otrzymania stypendium w wysokości aż 539 euro (11 BSI) miesięcznie. Wystarczy zawrzeć umowę o pracę z samorządem lub szkołą po ukończeniu studiów, przewidującą pracę tam przez co najmniej 3 lata w okresie 5 lat, co najmniej na 0,7 etatu. Dotyczy to również studentów pedagogicznych studiów zawodowych – studia te trwające 1-1,5 roku przeznaczone są dla osób, które uzyskały już

Liczba osób wybierających pedagogikę rośnie, mimo to kryzys kadrowy w oświacie się pogłębia **Fot. Marian Paluszkiwicz**

wyższe wykształcenie i chcą zostać nauczycielami.

WNIOSKI MOŻNA SKŁADAĆ DO 28 LIPCA

Wnioski o przyjęcie na studia można składać do 28 lipca do godziny 12.00.

Ci, którzy chcą zostać nauczycielami, mogą znaleźć więcej istotnych informacji na stronie internetowej www.mokysiu.lt.

W ostatnich latach liczba osób wybierających pedagogikę rośnie. W ubiegłym roku 1 084 młodych ludzi zdecydowało się studiować na uniwersytetach kierunek pedagogiczny. To dokładnie o sto więcej niż w 2021 r. (984) i o 186 studentów więcej niż w 2020 r. W ubiegłym roku 415 kolejnych studentów wybrało pedagogiczne studia zawodowe i równoległe.

Dramatyczny brak nauczycieli

Kryzys kadrowy w systemie oświaty z każdym rokiem się pogłębia. Wiele samorządów zastanawia się, w jaki sposób uzupełnić katastrofalny brak

nauczycieli różnych przedmiotów. Według danych Służby Zatrudnienia w tym miesiącu najwięcej nauczycieli brakuje w okręgach wileńskim, kłajpedzkim i telszańskim. Magazyn „Reitingai” szacuje, że na Litwie brakuje prawie 3 000 nauczycieli. Samorząd Wilna poinformował, że w stolicy brak blisko 900 specjalistów ds. edukacji, w tym 350 nauczycieli i ponad 500 specjalistów pomocniczych. W Wilnie poszukiwani są asystenci nauczycieli i pedagogów specjalnych, a także nauczyciele języka litewskiego, angielskiego, matematyki oraz specjalistów edukacji przedszkolnej. W samorządzie rejonu sołecznickiego poszukuje się obecnie 13 pedagogów: dwóch lituanistów, dwóch nauczycieli geografii, dwóch historyków, informatyka, matematyka, nauczyciela języka angielskiego, plastyki, logopedy i psychologa. ■

**Opr. A.P. (na podst. smsm.lrv.
lt, inf. wł.)**

Czy Litwa czeka na polskie banki?

Ostatnio przedstawiciele władz Litwy kilkakrotnie mówili o możliwości wejściu na litewski rynek banków polskich. Ekonomista Aleksandras Izgorodinas sądzi, że teoretycznie wejście nowych graczy ulepszy sytuację, ale rządzący nic nie robią w tym kierunku.

Antoni Radczenko

Na początku lipca minister finansów Gintarė Skaistė wraz z przedstawicielami Banku Litwy spotkała się z przedstawicielami polskiego sektora finansowego. Po spotkaniu minister oświadczyła, że sprowadzenie polskich banków na grunt litewski polepszyłoby sytuację gospodarczą kraju. „Dążymy do zwiększenia konkurencji na rynku finansowym naszego kraju, co powinno zapewnić szerszy wybór usług finansowych, niższe ceny i lepszą jakość dla litewskich przedsiębiorstw, sektora publicznego i każdego obywatela naszego kraju” – powiedziała szefowa resortu finansów. W trakcie spotkania strona litewska zapewniła przedstawicieli polskiego świata finansów, że na Litwie są doskonałe możliwości do rozwoju działalności bankowej.

POTENCJAŁ LITWY

W ubiegłym tygodniu w podobnym tonie wypowiedziała się przewodnicząca Sejmu Viktorija Čmilytė-Nielsen, która oświadczyła, że to jest dobry pomysł. Jej zdaniem, czym więcej w litewskim sektorze bankowym będzie przedstawicieli różnych państw, tym polepszy się konkurencyjność. „Sądzę, że zaproszenie, jest dobrą inicjatywą. Sama spotykając się z kolegami z Polski, z politykami – mając na uwadze nasze ścisłe relacje na różnych płaszczyznach, czyli bezpieczeństwo, obrona, gospodarka – zawsze podkreślam, że taką możliwość warto wziąć pod

Aleksandras Izgorodinas uważa, że banki litewskie prowadzą zbyt konserwatywną politykę kredytową **Fot. Dainius Labutis, ELTA**

uwagę. Czym będzie więcej banków z różnych krajów, czym większa będzie konkurencja, tym lepiej będzie dla mieszkańców Litwy” – powiedziała w ubiegłym tygodniu w rozmowie z „Žinių radijas” Čmilytė-Nielsen.

Ekonomista oraz doradca Litewskiej Konfederacji Przemysłowców Aleksandras Izgorodinas dostrzega potencjał dla polskich banków na litewskim rynku. – Sądzę, że potencjalnie dla banków z Polski Litwa oraz kraje bałtyckie mogą być interesującym kierunkiem, ponieważ są tutaj możliwości do zwiększenia konkurencji. Na przykład poprzez udzielania kredytów tym, którym odmawiają

duże banki – podzielił się z „Kuriere Wileńskim” ekspert od finansów.

KONSERWATYWNA POLITYKA BANKÓW

Nasz rozmówca dostrzega inny problem. – Z pewnością trzeba zwiększać dostęp biznesu i mieszkańców do finansowania. Tu dostrzegam największy problem. Z danych upublicznionych przez Komisję Europejską widać, że w ubiegłym roku Litwa pod względem odrzuconych przez banki podań o kredyt od podmiotów gospodarczych jest liderem w Europie.

12.>>

Patrząc fundamentalnie i globalnie warto być może myśleć nie nad ściąganiem nowych banków, tylko rozwiązując problemy strukturalne, czyli zwiększyć dostęp spółek do kapitału. Największe banki Litwy są bardzo zachowawcze i konserwatywne. Udzielają kredytów bardzo ostrożnie. Najczęściej ich klientami są duże podmioty biznesowe. Są też inne warianty na polepszenie sytuacji niż ściąganie polskich banków. Warto wzmocnić współpracę między państwem a podstawowymi źródłami finansowymi. Państwo mogłoby dać odpowiednie gwarancje dla alternatywnych lub podstawowych źródeł finansowania, aby z pomocą państwa banki mogłyby zmniejszyć własne ryzyko. Tak by były bardziej przechylne wobec kredytów dla mniejszych spółek. To byłaby najprostszą drogą, która dałaby szybki rezultat – oświadczył ekonomista.

W deklaracjach rządzących, mówi nasz rozmówca, dostrzega pewną niekonsekwencję. – Z jednej strony mówią, że chcą, aby na Litwę przyszedły banki zagraniczne. Z drugiej wprowadzają dla banków podatek od dochodu. Te dwa elementy nie korelują ze sobą. Bo albo ulepszasz środowisko dla biznesu, które spowoduje wejście zagranicznych banków na rynek.

Albo wprowadzasz nowe podatki dla banków. Trzeba rozumieć, że wprowadzenie nowych podatków zmniejsza możliwość ściągnięcia nowych podmiotów. Teraz jest tak, że generalnie państwo karze spółki, które dobrze prowadzą swoje interesy – oświadczył Izgorodinas.

APEL PREZYDENTA

Najwyższe osoby w państwie niejednokrotnie składały propozycje polskiemu sektorowi bankowemu. W 2019 r. w trakcie swej pierwszej wizyty w Polsce Gitanas Nausėda za pośrednictwem Andrzeja Dudy złożył zaproszenie polskiemu bankom, aby wchodziły na litewski rynek. „Zaprosiłem i pan prezydent obiecał przekazać odpowiednim osobom nasze zaproszenie dla polskich banków, aby się pokazały na litewskim rynku. Większa konkurencja dla obecnych teraz na rynku trzech-czterech podstawowych uczestników byłaby korzystna przede wszystkim dla mieszkańców Litwy” – mówił po spotkaniu prezydent.

Pomysł Nausėdy poparł wówczas prezes Stowarzyszenia Banków Litwy Mantas Zalatorius. „Polska jest nie tylko jednym z najważniejszych partnerów handlowych, ale również partnerem strategicznym, dlatego bardziej ścisła współpraca w

sektorze finansowym jest logiczną kontynuacją naszego partnerstwa. Próba zrobienia litewskiego sektora finansowego lepszym i efektywnym jest czymś pozytywnym” – skomentował przed czterema laty Zalatorius. Pół roku później w Davos Nausėda ponownie złożył propozycję. Tym razem do konkretnego gracza: Banku Pekao SA.

Kilka miesięcy przed wypowiedzią prezydenta o wejściu na litewski rynek polskich banków lub banku mówił ówczesny premier Saulius Skvernelis. „Nie mamy innej alternatywy niż zwiększenie konkurencji poprzez ściągnięcie do kraju jeszcze jednego banku. Tylko, że one wszystkie widzą rozmiar rynku, ilu jest mieszkańców, jakie jest zapotrzebowanie biznesu” – mówił w marcu 2019 szef rządu.

Warto pamiętać, że pierwszym zagranicznym bankiem, który otworzył swoje przedstawicielstwo na Litwie, był polski „Kredyt Bank S.A.". Litewska filia została otwarta w 1997 roku i działała do roku 2004, kiedy jej udziały zostały sprzedane grupie finansowej „Nordea”. Teraz na Litwie działa 13 podmiotów mających licencje bankowe, z których sześć należy do kapitału zagranicznego. ■

TVP
WILNO

■ Litewscy politycy chcą, aby na litewski rynek weszły polskie banki Fot. WIKIPEDIA

Urazów mogą uniknąć wszyscy – najważniejsze jest przestrzeganie podstawowych zasad bezpieczeństwa

Według Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) upadki są drugą najczęstszą przyczyną przypadkowych urazów i zgonów. Według statystyk, od 15 do 25 proc. wszystkich urazów w populacji światowej dotyczy pacjentów w podeszłym wieku. Ortopeda-traumatolog Jaroslav Vyšumirski uczy seniorów podstawowych zasad samoopieki i opowiada o najczęstszych urazach.

URAZY SĄ NAJCZĘSTSZE ZIMĄ, ALE JEST ICH RÓWNIEŻ WIELE LATEM

Instykt samozachowawczy w ludzkim ciele uruchamia się w momencie upadku. Upadki powodują urazy kończyn, ponieważ ciało próbuje chronić ważne narządy, takie jak mózg.

Według lekarza Vyšumirskiego błędnym jest stwierdzenie, że najczęściej urazy występują o zimnych porach roku, na śliskich drogach, kiedy podczas upadku dochodzi do podpierania się na kończynach co powoduje złamania kości nadgarstka lub barku.

„Latem liczba złamań jest nieco niższa, ale liczba złamań kręgow, miednicy i kości udowej może nawet wzrosnąć. Jest to naturalne, ponieważ ludzie więcej się ruszają, gdy pogoda się ociepla, spędzają więcej czasu na świeżym powietrzu i częściej chodzą na spacerzy” – mówi ekspert.

Upadki z pozycji stojącej lub niższych wysokości, znane jako urazy o minimalnej energii kinetycznej, są głównym mechanizmem urazów u osób starszych. Według eksperta, najczęstszymi miejscami urazów są okolice barku, nadgarstka, kręgow, miednicy i kości udowej.

NIE TYLKO ZASADY ZDROWEGO STYLU ŻYCIA

Każdy specjalista medyczny zgodzi się, że odpowiednia dieta, jakościowy odpoczynek, zrównoważony stan neurologiczny i kontrola chorób przewlekłych są niezbędnymi czynnikami dla ogólnego stanu zdrowia. Jednak ortopeda-traumatolog zasugerował, aby spojrzeć poza to, mówiąc o osobach starszych: „Aby odpowiedzieć na pytanie, jak zapobiegać urazom, powinniśmy zidentyfikować przyczynę złamania kości podczas upadku z niewielkiej wysokości. Złamania nadgarstka, kości ramiennej, kręgow lub bliższej części kości udowej o niskiej energii kinetycznej są równoznaczne z rozpoznaniem osteoporozy – osłabienia kości. Dlatego, aby zapobiec tym złamaniom, należy najpierw zbadać gęstość kości, a w przypadku osteoporozy leczyć ją za pomocą leków. Istnieje wiele anatomicznych i fizjologicznych zmian związanych z normalnym starzeniem się, które należy zrozumieć, aby się chronić przed nimi” – powiedział.

PROBLEM GLOBALNY

Według WHO, liczba zgonów związanych z upadkami wzrosła kilkakrotnie w ciągu ostatnich kilku dekad w porównaniu do innych urazów. Jest to poważny globalny problem zdrowia publicznego, który każdego roku pochłania ponad 680 tys. istnień ludzkich, a kolejne 172 mln osób staje się niepełnosprawnymi z powodu upadków.

Traumatolog ortopeda podzielił się swoim doświadczeniem i powie-

Vyšumirski, ortopeda-traumatolog, z satysfakcją odnotowuje informację o rosnącej świadomości i trosce osób starszych o własne zdrowie **Fot. arch. osobiste**

dział, że kobiety są bardziej podatne na upadki niż mężczyźni, a złamania osteoporotyczne mogą narazić je na podobne ryzyko śmierci jak rak piersi, rak jajników i rak macicy łącznie.

„Na przykład po złamaniu kości udowej około 40% pacjentów wraca do poprzedniego poziomu aktywności po operacji i rehabilitacji. Czasami upadki są określane w literaturze medycznej jako „powolny zabójca”, dlatego tak ważne jest, aby na czas zadbać o opiece i leczeniu złamań, zwłaszcza kości długich.

Statystycznie około 10 proc. osób w wieku powyżej 70 lat, które doznały złamania kości udowej, umiera w ciągu pierwszego miesiąca, a około 30 proc. w ciągu 12 miesięcy.

14.>>

Oczywiście większość zgonów jest związana z liczbą chorób współistniejących, dlatego tak ważne jest monitorowanie stanu zdrowia” — powiedział Vyšumirski.

Ekspert medyczny z satysfakcją odnotowuje informację o rosnącej świadomości i trosce osób starszych o własne zdrowie. Jego zdaniem, wraz z większą ilością informacji na temat chorób takich jak osteoporoza, możliwość jej zdiagnozowania za pomocą stosunkowo prostej, nieinwazyjnej metody zmniejsza nie tylko dotkliwość upadków, ale także dotkliwość obrażeń odniesionych na ich skutek.

JAK SIĘ CHRONIĆ?

Doktor Vyšumirski wylicza podstawowe zasady samoopieki, które są przydatne nie tylko dla osób starszych, ale także dla osób młodszych.

Pierwszą rzeczą do zrobienia jest zachowanie aktywności fizycznej, zalecam zaczynać dzień od gimnastyki porannej, aby utrzymać mięśnie w dobrej kondycji i sile. Również ważną rzeczą jest, odpowiednie przystosowanie swego miejsca zamieszkania. I tu w pierwszą kolejność chodzi o oświetlenie nocne — urazy często zdarzają się w nocy lub rano, gdy ludzie idą do łazienki lub toalety w ciemności.

Nawet drobne urazy kończyn powodują niedogodności w życiu codziennym, dlatego bardzo ważne jest, aby zachować ostrożność **Fot. Freepik**

„Równie ważne jest sprawdzenie wzroku i słuchu, ponieważ nawet niewielkie zmiany w widzeniu i słyszeniu wiążą się ze zwiększonym ryzykiem upadków. Nie spiesz się ze wstawaniem, ponieważ zbyt szybkie wstawanie może spowodować spadek ciśnienia krwi i upadek. Jeśli masz problemy z poruszaniem się lub równowagą, korzystaj z urządzeń wspomagających, takich jak laska lub chodzik. Zachowaj czujność i oceń warunki pogodowe; jeśli jest oblodzenie, pada deszcz lub śnieg, zostań w domu” — powiedział ortopeda-traumatolog.

Po urazie należy ocenić, czy stan kończyny pozostaje taki sam jak przed urazem. Jeśli zauważysz upośledzenie funkcji, deformację, obrzęk, siniaki podskórne lub silny ból podczas ruchu, natychmiast skontaktuj się z najbliższą izbą przyjęć lub zadzwoń pod ogólny numer alarmowy 112. Zam. 2695

Projekt „Twórzmy korzystne dla zdrowia nawyki!” jest wspierany finansowo ze środków Państwowego Funduszu Wzmacniania Zdrowia Społecznego

Otwarto podziemną przechowalnię wody na Lipówce

W Wilnie dla zwiedzających został otwarty jeden z najbardziej interesujących obiektów podziemnych w stolicy - urządzona przed ponad 100 laty przechowalnia wody na Lipówce. Obiekt obecnie należy do Muzeum Energetyki i Techniki. Będą się tu odbywały różne przedsięwzięcia i wycieczki.

Jak powiedział mer Wilna Valdas Benkunskas, budowla już od wielu lat nie pełni swoich funkcji, dlatego postanowiono obiekt wykorzystać na realizację innych idei, m. in. związanych z kulturą. Przechowalnia znajduje się 5 m pod ziemią. Została urządzona w 1916 r.

Wówczas w Wilnie zostały wybudowane dwa systemy do przechowywania wody – na Lipówce oraz na Górze Bouffałowej.

Jak powiedział prezes spółki „Vilniaus vandenys“ Saulius Savickas, wcześniej przechowalnia obsługiwała ok. 5 tys. klientów, mieściło się w niej 2 tys. m³ wody.

Jako miejsce przechowywania wody pitnej dla dzielnicy Naujiniškiai była wykorzystywana do 1987 r., następnie była wykorzystywana jako zbiornik umożliwiający dostarczanie wody w godzinach szczytu.

zw.lt

Fot. Žygmantas Gedvila, ELTA

Niemcy chcieli wywieźć 10 proc. mieszkańców Litwy na roboty przymusowe

Ilona Lewandowska

Ludność miast masowo uciekała, wiele zakładów przestało działać – mówi „Kurierowi Wileńskiemu” dr Vitalija Stravinskienė, historyk z Instytutu Historii Litwy.

ŻĄDANIA OKUPANTÓW

W czasie II wojny światowej praca przymusowa w Niemczech była jednym z głównych zagrożeń dla ludności terytoriów podbitych przez III Rzeszę. Wywózki do Niemiec miały charakter zaplanowanych akcji. Udział pracowników przymusowych stanowił czwartą część siły roboczej w Niemczech, a większość niemieckich fabryk wykorzystywała niewolniczą pracę więźniów.

Na Litwie największą akcją masowych wywozek na roboty miała miejsce w lipcu 1943 r. Okupantom nie udało się jej jednak zrealizować. – Niemcy planowali zebrać do prac przymusowych 10 proc. ludności Litwy, czyli 270-280 tys. W miastach odbywały się łapanki, ludzie czuli się nieustannie zagrożeni, więc uciekali, nie stawiali się w swoich miejscach pracy. W efekcie nastąpił całkowity chaos. Ostatecznie cywilna władza niemiecka zdecydowała, że do prac w Niemczech będzie dostarczone 30 tys. osób. Także te plany zostały zrealizowane tylko w 50 proc., bo na roboty do Niemiec wywieziono ok. 14 tys. – mówi historyk.

Tak wielkie żądania okupantów miały być nie tylko odpowiedzią na rosnące stale potrzeby gospodarcze III Rzeszy, ale również formą represji. – W pierwszej fazie wywozek wywożono przede wszystkim Polaków. Antylitewską tendencję w ramach wywozek na roboty przymusowe można zauważyć po roku 1943, kiedy Litwini zbojkotowali ideę stwo-

18 lipca 1943 r. Niemcy zażądali deportacji jednej dziesiątej ludności Litwy na roboty przymusowe do Niemiec. Żądanie to nie zostało zrealizowane. – Łapanie ludzi spowodowało prawdziwy chaos ekonomiczny.

Zdjęcie z łapanki ulicznej w Bydgoszczy w dniu 08.09.1939 r.
Fot. Centralna Agencja Fotograficzna / wikipedia.com

W czasie II wojny światowej praca przymusowa w Niemczech była jednym z głównych zagrożeń dla ludności terytoriów podbitych przez III Rzeszę. Wywózki do Niemiec miały charakter zaplanowanych akcji. Udział pracowników przymusowych stanowił czwartą część siły roboczej w Niemczech, a większość niemieckich fabryk wykorzystywała niewolniczą pracę więźniów.

zenia litewskiego batalionu SS. Wówczas w ramach represji do KL Stutthof z Wilna wywieziono kilkudziesięciu inteligentów litewskich, jak również zwiększono liczbę ro-

botników do prac przymusowych dla Litwy i okęgów z ludnością litewską – mówi historyk.

POLAKÓW WYWOŻONO WCZEŚNIEJ

Nie była to pierwsza akcja zbierania robotników przymusowych do III Rzeszy. Inne, choć okupanci nie zakładali tak ogromnych mas wywiezionych, okazały się być bardziej skuteczne w praktyce.

– Pierwszy plan realizowany był w 1942 r. Wówczas na Litwie trzeba było zebrać 37 tys. osób do pracy w Niemczech. Plan zbierania przymusowych robotników był rozdzielony na cztery okręgi. Największą liczbę wyznaczono dla Wilna. Miasto miało zebrać 10 tys. osób. Do porównania: w Kownie trzeba było zebrać ok. 3 tys., w Szawlach – 400, w Poniewieżu – 500. Trzeba przyznać, że wyznaczony wówczas plan miał antypolskie cechy.

16.>>

Został on zrealizowany w 85 proc. Z Litwy wywieziono ok. 13 tys. osób – wyjaśnia rozmówczyni „Kuriera Wileńskiego”.

Rok później, w czerwcu, przystąpiono do realizacji kolejnego planu. – Tym razem władze okupacyjne zażądały zebrania 40 tys. robotników: dla okręgu wileńskiego - 7,1 tys., dla kowieńskiego – ok. 13 tys., dla szawelskiego – ok. 12 tys., dla poniewieskiego – 8,5 tys. osób. W okręgu wileńskim plan zrealizowany był mniej niż w 50 proc. Z Wilna wywieziono 3 tys. osób. Do pracy w Niemczech trafiło wówczas najwięcej ludzi z powiatów wiejskich, czyli Święcian, Oszmian, Świru – mówi historyk.

Ostatnia duża akcja łapania robotników do prac przypadła na pierwszą połowę 1944 r. – Wówczas Niemcy zażądali 100 tys. robotników. Największy nacisk kładziony był na przesiedlonych do Litwy uchodźców z Rosji i Białorusi, ale żądano i miejscowej ludności. Z okręgu wileńskiego wywieziono 16,5 tys. osób. Ilu wśród nich było mieszkańców Wilna? Nie wiadomo. Z Litwy wywieziono wówczas ok. 52 tys. osób. Szacuje się, że z Wilna do prac przymusowych w latach 1942-1944 wywieziono 10-12 tys. osób. To byli Polacy, Rosjanie, Litwini – mówi Vitalija Stravinskienė.

POLACY – MASOWO WYWOŻENI I DYSKRYMINOWANI

Warto zauważyć, że Polacy należeli do najliczniejszych grup robotników przymusowych w III Rzeszy. Według różnych szacunków, do końca wojny wywieziono od 2,5 do 3,5 miliona osób posiadających w 1939 r. polskie obywatelstwo. Łącznie na potrzeby niemieckiej gospodarki pracowało około 12 milionów robotników cudzoziemskich z całej okupowanej Europy.

Sytuacja robotników przymusowych z różnych krajów nie była taka sama. Zarządzenia niemieckie szczególnie dyskryminowały Polaków i obywateli ZSRS, a ich pozycja była gorsza niż robotników z innych państw. Nie zawierano z nimi żadnych umów o pracę i nie

Niemiecki plakat propagandowy z punktu werbunkowego na roboty do Niemiec przy ulicy Nowy Świat: „Chodźmy na roboty rolne do Niemiec. Zgłoś się natychmiast u Twojego wójta”, ok. 1940 r. Fot. NAC

chroniły ich żadne przepisy. Polacy nie mieli również prawa wyboru ani zmiany miejsca pracy, od 1942 r. nie mieli urlopów a czas pracy ustalał ich pracodawca. Oznaczało to, że robotnicy zatrudnieni w rolnictwie mogli pracować przez cały tydzień od wczesnych godzin rannych do późnego wieczora, także w niedziele i święta. Pracodawcy nie byli również zobowiązani do zapewnienia zabezpieczenia pracowników przed utratą życia lub zdrowia, ochronie nie podlegały ko-

biety w ciąży. Polska młodzież pracowała w takich samych warunkach i wymiarze czasu co dorośli, ale za niższe wynagrodzenie. W 1992 r. i po 2001 r. rząd niemiecki przekazał na jednorazowe wypłaty dla byłych polskich robotników przymusowych i niewolniczych sumę ok. 2,3 mld marek. Stanowi ona symboliczną rekompensatę za doznane przez nich krzywdy. ■

TVP
WILNO

Zagraniczne pracownice z więzienia Stadelheim w fabryce należącej do firmy AGFA produkującej aparaty fotograficzne Fot. wikipedia

Wystartował sezon na raki

16 lipca rozpoczął się sezon połowu raków, który potrwa do 14 października. Można łowić raki odmian krajowych – raka szlachetnego i błotnego. Jedna osoba może złowić nie więcej niż 50 osobników o rozmiarach nie mniejszych niż 10 cm.

Aleksander Borowik

Rak szlachetny to jedyna krajowa odmiana od zawsze zamieszkująca jeziora i rzeki Litwy. Obecnie ten gatunek szybko zanika w całej Europie.

INWAZYJNE – BEZ OGRANICZEŃ

Jest wypierany przez gatunki inwazyjne – raka pręgowanego i sygnałowego. Te gatunki można poławiać przez cały rok bez żadnych ograniczeń ze względu na ilość, środki połowu bądź rozmiary raków. Specjaliści od ochrony środowiska przypominają, że złowione przy okazji łowienia inwazyjnych gatunków gatunki krajowe, które nie spełniają ustalonych wymagań (zbyt duża ilość, małe rozmiary lub niedozwolone przy połowie krajowych gatunków pułapki na raka, czy inne środki połowu) należy wypuścić. Na połów raków także wymagane są zezwolenia wędkarskie.

NIE „WZBOGACĄ” STAWÓW

Ważne też, by inwazyjnych gatunków nie przenosić do innych zbiorników wodnych, gdyż zachowują aktywność także o zimnej porze roku, a przez to czynią wielkie spustoszenie wśród ryb zdążających na tarło, niszczą ikrę i narybek. Po połowie w zbiornikach wodnych, gdzie występują inwazyjne gatunki raka, dobrze jest wysuszyć siatki na żywcą, łódkę i inny sprzęt wędkarski, by nie przynieść przypadkiem zarazków raczej dżumy czy też małych raków do innych zbiorników wodnych.

OSTRZEŻENIE LUB GRZYWNA...

Za nielegalne połowy raków wąskonosych grozi ostrzeżenie lub grzywna w wysokości 10-60 euro.

Za nielegalne połowy raków szerokonosych grzywna wynosi 90-170 euro. Ponadto za każdego nielegalnie

Gotowanie nie sprawia rakom bólu. „Piszczenie” to odgłos gotowania ich pancerzy **Fot. Youtube**

Zaskakujące ciekawostki o rakach

- Większość raków jest ściśle wodna, ale niektóre z nich żyją w środowisku półwodnym.
- Żywotność raków waha się od roku do dwudziestu lat w zależności od gatunku.
- Raki są bardzo agresywne i są wszystkożerne.
- Raki mogą żyć na wolności nawet do 30 lat.
- Skorupiaki te mają dobry wzrok i podobnie jak inne pokrewne gatunki mogą poruszać oczami niezależnie od siebie.
- Raki idą do przodu i pływają do tyłu, ponieważ mają cztery nogi do chodzenia i cztery do pływania.
- Większość dorosłych raków ma około 7,5 cm długości.
- Raki są ściśle związane z homarami, krabami i krewetkami.
- Nazwa „rak” pochodzi od starofrancuskiego słowa *escrevisse*. Słowo to zostało zmienione na „rak” poprzez skojarzenie z „rybą”. W podobny sposób wywodzi się w dużej mierze amerykański wariant „rak”.

złowionego raka oblicza się 15 euro szkody wyrządzonej naturze.

RODZAJE RAKÓW

Urzednicy Wydziału Ochrony Środowiska zwracają uwagę na najważniejsze aspekty połowu raków i przypominają, że miejscowe gatunki należy łowić ze szczególną odpowiedzialnością. Tylko inwazyjne raki można łowić przez cały rok.

„W litewskich zbiornikach wodnych występują cztery rodzaje raków: lokalne – szerokodziobe, wąskodziobe i inwazyjne – rak znakowany i pręgowany. Dlatego też, gdy rozpoczyna się sezon łowienia raków, należy przestrzegać zasad amatorskiego wędkowania na wodach śródlądowych” – mówi Dariusz Komka, główny specjalista wydziału.

18.>>

Zasady te są ważne, ponieważ określają obiekty amatorskiego połowu, narzędzia, metody, tryb organizacji połowów amatorskich oraz regulują inne czynności związane z amatorskim wędkarstwem na wodach śródlądowych.

OCHRONIĆ LITEWSKIE

„Należy pamiętać, że nie ma ograniczeń co do liczby tzw. czerpaków do połowu raków. Dozwolony jest również połów tych raków rękoma i chwytakami, ale wszystkie raki szerokodziobe i wąskodziobe, lub ryby złowione podczas takich połowów należy natychmiast wypuszczać do tego samego akwenu” – zaznacza Dariusz Komka. Inwazyjne raki można było łowić przez cały rok. Ich liczba i wielkość nie są ograniczone, ponieważ pomagają przetrwać litewskim rakom.

JAK ODRÓŻNIAC?

Raki szerokodziobe dorastają do 20 cm. Posiadają zęby na szczypcach – to jedna z cech charakterystycznych. Po złapaniu i obróceniu raków widać, że kolor kleszczy jest czerwony, ale odcień może się nieznacznie różnić.

Dowcipy o rakach

Jak nazywa się odgłos przedmiot, który słychać, gdy małemu rakowi zabierze się zabawkę?

- Wycieraczka.

Po wykładzie na temat rozmnażania się, na którym wykładowca mówił, że stosunek płciowy u raków trwa dwanaście godzin, studenci opuścili salę, z wyjątkiem jednej słuchaczki. Wykładowca podchodzi do niej i pyta:

– Czy ma pani jeszcze jakieś pytanie? Może pani czegoś nie rozumiała?

– Wręcz przeciwnie, panie profesorze. Nareszcie rozumiałam, co znaczy „uraczyć się” – odrzekła rozmarzonym głosem studentka.

Danie z raka – bezbolesne dla jego „składników”

Rzadko kiedy mamy odwagę ugotować raka. Dość powszechne jest przekonanie o tym, iż gotując go, sprawiamy mu niezmierny ból, co objawia się jego piszczaniem. Prawda jest taka, że raki nie mogą pisać, gdyż zwyczajnie nie mają strun głosowych.

1. Przygotuj: raki, duży garnek, wodę, pęczek koperku, kilka liści laurowych, kilka ziaren ziela angielskiego, sól i pieprz w całości.

2. Żywe raki wsadź na pół godziny do zamrażarki – w ten sposób będą zahibernowane, czyli zostanie obniżona ich temperatura ciała, co zmniejszy aktywność życiową

3. Wodę zagotuj z koperkiem i przyprawami. Na wrzątek wrzuć raki i gotuj przez 20 minut. W trakcie gotowania będzie słychać piski/trzaski – to odgłos pęknięcia skorup, którym nie należy się przejmować.

4. Ugotowane raki powinny być czerwone. Jeśli będą miały taki kolor, wyjmij je z wody, odsącz a następnie obierz. Jak?

a) Od głowy oderwij odwłok (szyjkę rakową) i ściągaj z niego pancerz. Oderwij nóżki. Oczyszczony odwłok możesz od razu jeść.

b) Pozostają jeszcze szczypce – rozłup je przy pomocy tępej strony noża lub specjalnymi szczypcami. Następnie zwyczajnie wysij z nich zawartość. Smak mięsa z tej części raka pozytywnie Cię zaskoczy...

Smacznego!

Samce są nieco większe niż samice. Samce dojrzewają po trzech latach, samice po czterech latach. Samica wypuszcza 20-200 jaj. Żyje około 10 lat. Wąskie raki cęgowe można rozpoznać po białym lub bardzo bladym spodzie ciała oraz wąskich cęgach. Górna część ciała jest żółtozielona.

Tzw. oznaczone raki mają białą plamkę na szczypcach. Górna część ich skorupy jest jasnobrązowa, dolna czerwona, sama

skorupa jest gładka. Oznaczone raki mogą żyć na dużych głębokościach, ukrywając się pod skałami lub błotem.

Raki pręgowane mają ciemnoczerwone paski na brzuchu. Ciało jest jasnobrązowe, za szczypcami znajdują się ostre wyrostki na drugiej kończynie. Ponadto są mniejsze niż inne raki. Na Litwie raki dorastają do 13 cm. Raki są aktywne przez całą dobę i przez cały rok, a nawet zimą. ■

■ Legenda o powstaniu nazwy miasta Panevėžys... Rys. Władysław Mickiewicz

Oplata za cienkie woreczki w sklepach dała nieoczekiwane dobre wyniki

Aleksander Borowik

Opinie wilnian były zróżnicowane, ale ogólnie – pozytywne.

ZMIANA SYTUACJI

Regina, 57 lat:

- Widziałam, że niektórzy próbują oszukiwać – jedna starsza pani wzięła torebkę i żeby za nią nie płacić, przetała ją, żeby wyglądała, jakby już nie była nowa. Mam własną plastikową torbę, która jest grubsza i tam wkładam „sypkie” produkty, mam też większą – płócienną, na zakupy.

Robert, 37 lat:

- Biorę bardzo mało torebek, już dawno przestałam wkładać do nich owoce i warzywa, chyba że biorę dużą ilość lub ziemniaki, które są z ziemią. Pamiętam, że kiedyś sprzedawczynie były nawet wściekłe, kiedy pakowałam do tej samej torby banany, pomidory, kiwi, bo wszystko musiały wyjmować, żeby to zważyć.

SYMBOLICZNA OPŁATA

Od 1 lipca, po zakazie bezpłatnej dystrybucji cienkich przezroczystych torebek plastikowych zostały one opodatkowane. Teraz kupujący, który skorzysta z tzw. zrywki, musi uiścić symboliczną opłatę w wysokości 1 centa.

Vilma Slavinskienė, szefowa zespołu ds. polityki odpadowej ministerstwa środowiska, mówi, że już w 2016 r. podjęto decyzję o zakazie bezpłatnej dystrybucji plastikowych torebek o ściankach cieńszych niż 50 mikronów, ale grubszych niż 15 mikronów.

„Są to duże torby supermarktowe do pakowania towarów. Zakaz ten okazał się bardzo skuteczny w ograniczaniu używania plastikowych toreb. Od lipca tego roku postanowiono opodatkować również cieńsze plastikowe torebki.”

Zapytaliśmy kupujących, co sądzą o tym, że cienkie torebki jednorazowe zostały opodatkowane i czy w związku z tym zużywają ich mniej.

Po wprowadzeniu zakazu bezpłatnej dystrybucji nawet bardzo lekkich torebek foliowych ich konsumpcja spadła aż o 43 proc. **Fot. Youtube**

ZMIANA NAWYKÓW

Zdaniem przedstawicielki ministerstwa środowiska te zmiany dały już dobre wyniki – zmieniły nawyki kupujących.

„Korzystanie z plastikowych toreb to szkodliwy nawyk, a rozkładające się torby mają negatywny wpływ na środowisko. Centra handlowe oszacowały już, że po wprowadzeniu zakazu bezpłatnej dystrybucji nawet bardzo lekkich toreb foliowych ich konsumpcja spadła aż o 43 proc.” –

mówi Vilma Slavinskienė.

Choć opłata za woreczki jest dość symboliczna (kosztują tylko 1 centa), to wystarczy, aby mieszkańcy dwa razy się zastanowili, zanim je wezmą.

W ten sposób kształtuje się bardziej świadome podejście do konsumpcji i ogólnie do używania plastiku. Pieniądże otrzymane za woreczki sklepy same rozdysponowują. Ponieważ realizują też różne kampanie i akcje ekologiczne, edukują ludność, zebrane środki mają być wykorzystane właśnie na ten cel. ■

W Polsce ze zrywkami bardziej liberalnie

Tak zwana opłata recyklingowa została wdrożona w Polsce w odpowiedzi na działanie samych klientów, którzy zaczęli używać cienkich torebek foliowych, zwanych zrywkami, w celach niezgodnych z ich przeznaczeniem.

Opłata recyklingowa de facto nie jest niczym nowym w polskich sklepach. Zaczęła obowiązywać już na początku 2018 r., wprowadzając określone ceny za reklamówki w sklepach.

Opłaty nie trzeba było jednak wносить za cienkie foliowe torebki zwykle dostępne przy dziale z pieczywem czy warzywami. Tak zwane zrywki nie podlegają opłacie, no chyba że użyjemy ich wbrew zastosowaniu.

Zgodnie z zasadami możliwe jest używanie tych torebek w celu: pakowania żywności sprzedawanej luzem – na przykład cukierków, warzyw, owoców, zachowania higieny – na przykład przy kontakcie z pieczywem. Do innych zakupów za każdą torebkę doliczone jest 25 groszy.

Oszustwa coraz bardziej wyrafinowane. Nie klikajmy w fałszywe linki

Anna Pieszko

Stare, wypróbowane metody oszustów „na wnuczka“ i inne niekiedy zawodzą, ponieważ z racji powtarzalności nierzadko wzbudzają czujność mieszkańców. Dlatego oszuści sięgają po nowoczesne technologie, podszywając się pod różne instytucje: bank, Państwową Inspekcję Podatkową (PIP) lub inne.

Jednym z takich zdarzeń podzielił się z nami nasz Czytelnik (imię i nazwisko znane redakcji).

– Dostałem wieczorem SMS z informacją, że otrzymałem karę administracyjną i muszę ją uiszczyć, klikając w zamieszczony link. W SMS-ie wskazany był kod ROIK (kod identyfikacyjny naruszenia) oraz informacja, że w tym przypadku, jeżeli mandat nie zostanie uiszczony, sprawą zajmą się komornicy. Powiadomienie było podpisane przez Państwową Inspekcję Podatkową – opowiada nasz Czytelnik.

– Po otrzymaniu wiadomości oczywiście zdenerwowałem się. W pierwszej chwili pomyślałem, że gdzieś przekroczyłem szybkość i zarejestrował to jakiś radar, których jest teraz w Wilnie coraz więcej – tłumaczy.

Ponieważ powiadomienie wyglądało bardzo wiarygodnie, w pierwszym odruchu Czytelnik kliknął w zamieszczony link. Na szczęście nasz rozmówca w swojej komórce nie ma możliwości połączenia z bankiem, dlatego klikając w link nie został przekierowany prosto w ręce oszustów.

– Sprawdziłem prywatną pocztę, jak również konto na stronie PIP, ale nigdzie nie znalazłem żadnej informacji o naruszeniu. Była to więc próba włamania się na moje konto – mówi.

Z kolei Czytelniczka L.S. otrzymała na pocztę powiadomienie od „Państwowej Inspekcji Podatkowej“, że otrzymała zwrot z tytułu nadpłaty po-

Oszuści mają coraz bardziej skuteczne sposoby na wyłudzenie pieniędzy.

Oszuści sięgają również po nowoczesne technologie, podszywając się pod różne instytucje **Fot. Marian Paluskiewicz**

datku. W mailu zawarta była propozycja sprawdzenia zwróconej sumy pieniężnej pod załączonym linkiem. List zakończony był grzecznościowymi formułkami z zapewnieniami, że PIP dba o „najwyższą jakość usług“.

INSTYTUCJE NIE WYSYLAJĄ LINKÓW

– Najważniejsze, o czym ludzie powinni pamiętać – instytucje nie wysyłają linków – zwraca uwagę w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Ramūnas Matonis, szef działu komunikacji w Departamencie Policji przy Ministerstwie Spraw Wewnętrznych. – Po otrzymaniu takiego listu warto zalogować się do swojej bankowości elektronicznej i sprawdzić, czy rzeczywiście otrzymałeś mandat. Najważniejsze, aby nie klikać w wysłany link, ponieważ zwykle prowadzi to do szkodliwych stron.

Jak tłumaczy, jeśli osoba podejrzewa, że połączenie telefoniczne zostało wykonane przez oszustów, należy natychmiast się rozłączyć i poinformować policję. Najważniejszą rzeczą do zapamiętania jest to, że żadna in-

stytucja nie prosi o dane logowania lub hasła danej osoby – podkreśla.

NIE PODAWAJMY HASEŁ

Co powinno wzbudzić naszą czujność? Wiadomości SMS wysyłane przez oszustów mają zagraniczne numery. Uważajmy też na wiadomość, która zawiera link naśladowący stronę oficjalnej instytucji państwowej – w rzeczywistości prowadzi on do fikcyjnej strony internetowej stworzonej przez oszustów. Należy zauważyć, że rozbieżność między oficjalną a fikcyjną stroną internetową można zauważyć w polu adresu przeglądarki.

Ponadto ani policja, ani banki, ani inne instytucje nie mają prawa żądać danych osobowych – numerów rachunków bankowych, kodów PIN i innych danych finansowych.

W przypadku podejrzenia, że wpadłeś w pułapkę oszustów, natychmiast zgłoś to na policję pod ogólnym numerem alarmowym 112. ■

„W świecie niewiary próbuję mówić o wierze” (ks. Jan Twardowski)

Przed trzema laty wierni parafii Rudniki w rejonie sołecznickim z wielką ufnością powierzyli kształtowanie swych serc i sumień księdzu Vygintasowi Čiurinskasowi i przyjęli go z otwartym sercem jako nowego gospodarza parafii. W tym roku jest on jubilatem świętującym 30. rocznicę święceń kapłańskich.

30 lat temu ksiądz Vygintas przyrzekł na wierność Chrystusowi, bo wiedział, że jeśli Chrystus kogoś wybiera i powołuje, to daje siły, by iść, by owoc przynosić. Ksiądz odważnie stanął na tej warcie, sprostął niełatwym wymaganiom i codziennie modli się o miłość i dobroć w sercach swych parafian. W dzisiejszych, niełatwych czasach, w których wiele osób przeżywa kryzys swojej wiary, nasz kapłan jest nastawiony na pomoc człowiekowi, zawsze dysponuje dla nas czasem, dobrym słowem i przykładem. Cieszymy się, że Pan Bóg pokłada w naszym księdzu wielką nadzieję, ponieważ daje mu siły, by wytrwać.

Pracę księdza widzimy pod względem duchowym i materialnym. Dba o wychowanie dzieci i młodzieży poprzez katechizację, udzielanie sakramentów świętych, wygłaszanie kazań, organizowanie pielgrzymek, podczas których mamy okazje doświadczyć tyłu przeżyć duchowych i wzmocnić swoją wiarę. Chętnie korzystamy z możliwości adorowania Przenajświętszego Sakramentu, wspólnie modlimy się za naszych zmarłych kapłanów, o pokój w kraju i na świecie. Trzy lata z rządu ksiądz Vygintas szykuje młodzież i osoby dorosłe do Sakramentu Bierzmożowania. Czyni to osobiście oraz współpracuje z kapłanami z innych parafii.

Z wielkim entuzjazmem poparł inicjatywę mieszkańców Mikaszun ustawienia nowego krzyża we wsi, sam przywiózł z Polski figurkę ukrzyżowanego Chrystusa oraz przewodniczył Mszy św. za mieszkańców Mikaszun i dokonał uroczystego poświęcenia krzyża. Jest gorliwym kapłanem, który

Dziękujemy, że jest ksiądz z nami, że prowadzi i naucza nas wiary, nadziei i miłości **Fot. autor**

troszczy się również i o dobro materialne kościoła. Chociaż na polu swej działalności dla dobra naszej parafii nie zawsze spotykał życzliwe osoby, ksiądz Vygintas czerpie radość z podejmowania trudnych wyzwań, nie zniechęca się przeciwnościami, bo jest otoczony serdecznymi parafianami, którzy zawsze wspierali i będą wspierać księdza modlitwą. Jak Jezus rzekł do swoich uczniów: „Jeśli ktoś chce pójść za Mną, niech się zaprze samego siebie, niech weźmie krzyż swój i niech Mnie naśladuje...”.

W ciągu niespełna trzech lat pracy w naszej parafii księdza Vygintasa Čiurinskasa mamy bardzo pięknie odnowiony ko-

ściół, dzwonnice, plebanie oraz wykonano mnóstwo innych prac. Wszystkie te dokonania oraz postawa wobec wiernych są świadectwem jego godnego życia kapłańskiego. Doceniamy wielką postawę kapłańską naszego księdza i zasługę dla naszej parafii. Dziękujemy, że jest ksiądz z nami, że prowadzi i poucza nas wiary, nadziei i miłości.

Z okazji 30. rocznicy święceń kapłańskich życzymy opieki Matki Bożej, niech dobry Bóg obdarza księdza zdrowiem i pokojem, wytrwałością i chęcią pokonywania wszelkich trudności. ■

**Janina Butkevičienė,
wierni parafii rudnickiej**

Na spotkaniu z parą prezydencką

6 lipca br. Rektor Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Wilnie prof. Ryszard Jan Kuźmo był zaproszony na spotkanie z prezydentem RP i jego małżonką Agatą Kornhauser-Dudą. Spotkanie odbyło się w Jaszunach, w odnowionym pałacu Balińskich. Na spotkaniu było wielu dostojników państwowych i kościelnych z Polski, m.in. biskup Turzyński z diecezji radomskiej z katedry Najświętszej Marii Panny, byli księża z Litwy i z Polski.

Spotkanie z prezydencką parą otworzył występ zespołu Solczanie, który zaśpiewał hymny państwowe Polski i Litwy.

Po czym wystąpił mer Rejonu Solecznickiego Zdzisław Palewicz, który serdecznie przywitał parę prezydencką. Palewicz powiedział, że świętujemy państwowe święto – Dzień koronacji króla Mendoga, pierwszego i ostatniego króla Litwy. Zaznaczył, że pan prezydent z małżonką odwiedzili rejon solecznicki, aby się spotkać ze społecznością polską, która w tym rejonie stanowi ponad 80 proc. populacji i zamieszkuje ten rejon z dziada pradziada. Mówił także o problemach i osiągnięciach rejonu i że jesteśmy wdzięczni i dumni z tego, że Polska nie zapomina o Polakach mieszkających poza jej granicami, wspiera, jak tylko może.

Następnie wystąpił prezydent Polski Andrzej Duda i serdecznie przywitał obecnych na spotkaniu.

Powiedział, że polska społeczność na Litwie jest przykładem dobrej organizacji i wzajemnego porozumienia Polaków i Litwinów. Przypomniął zebranych o swoim spotkaniu przed laty z ówczesnym prezydentem Adamkusem i jakie wrażenie wywarło na nim to spotkanie. Prezydent podkreślił, że Polska nigdy nie zapomni i nie zapomni o swoich rodakach na Litwie, powiedział, że o ile on będzie „w siłach”, to będzie zawsze wszechstronnie wspierać Polaków mieszkających na Litwie. Zaznaczył, że obecnie pomiędzy Polską i Litwą są najlepsze układy i porozumienia. Polska i Litwa są wspólnie członkami UE i NATO, więc zawsze i wszędzie dążą do wspólnego celu i bezpieczeństwa. Na koniec powiedział, że nasze narody były i są braćmi.

Po przemówieniu prezydent RP osobiście wręczył 13 rodakom polskie odznaczenia państwowe za ich zasługi dla polskości.

Na zakończenie uroczystości wystąpił zespół Solczanie, który wykonał wiele wileńskich piosenek patriotycznych i okolicznościowych, takich jak „Ukochana moja Ziemia”, „To nasza Ojczyzna z dziada pradziada”.

Potem obecni zostali zaproszeni na poczęstunek, który był pięknie i pomysłowo przygotowany. Z okazji spotkania z prezydentem Polski Andrzejem Dudą nasz rektor napisał na jego o cześć krótki wiersz:

*Prezydent Andrzej Duda
Nam energii i siły doda.
Będziemy wytrwali i jeszcze więcej śmiali,
Bo wiemy, że w zapleczu,
Jest jego duch człowieczy,
Na którym się opieramy,
Nigdy się nie poddamy.
Niech Wileńska Matka Boska
O Pana Prezydenta zawsze się troska.*

Ryszard Kuźmo ■

Iwona Kisłowska
członek zarządu PUTW w Wilnie

Wizyta Prezydenta Polski z małżonką była ważnym wydarzeniem dla wszystkich Polaków na Litwie **Fot. M.P.**

**Siemanko! Jak leci? Tak, tak, Kochani, to już druga połowa lipca.
Co z tego wynika? A no nic specjalnego, chyba, że...**

...chyba, że cykanie świerszczy i koników polnych.

Nie wiem, czy Wy, ale ja, od kilku dni, codziennie wieczorem wychodzę przed dom i... słuchałam „muzyki”, którą na swoich „skrzypeczkach” wygrywa kilkanaście, kilkadziesiąt, a może nawet kilkaset świerszczy.

To ich cykanie jest niesamowite! Takie niby łagodne, ale jednocześnie doskonale brzmiące. Słyszeliście? Ten, kto jeszcze tego nie słuchał, musi obowiązkowo tego koncertu posłuchać...

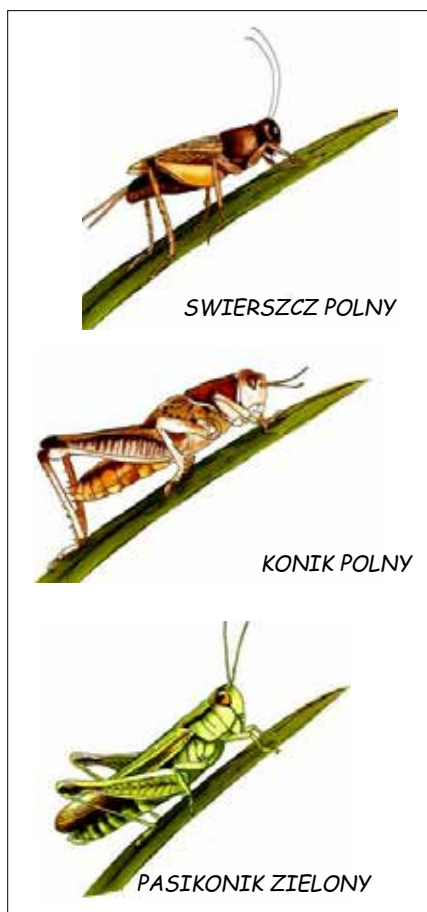
Świerszcze i koniki polne

Są, oczywiście, owadami, które bardziej od latania wolą skoki na tylnej parze odnóży. Koniki polne potrafią skakać na odległość aż 12-krotnie przekraczającą długość ich ciała. To tak, jakbyście Wy potrafili przeskoczyć przez jednorodzinny dom!

Cykady – tak pięknie samce przywołują do siebie samiczki. Koncertują solo (w pojedynkę), w duetach (parami) lub chórem. Koniki polne śpiewają pocierając tylnymi odnóżami, świerszcze natomiast „grają” na skrzydełkach. Samiczki mają doskonały słuch – potrafią usłyszeć swego wybrańca nawet z odległości 900 metrów!

Żywe pozytywyki – w krajach Dalekiego Wschodu ludzie trzymają świerszcze w specjalnych małych klatkach, by słuchać ich muzykowania dla przyjemności.

W polu – koniki polne budują pod ziemią norki długości około 40 cm.

W tych norkach w połowie lata samice składają jajeczka, z których po kilkunastu dniach wylęgają się larwy. Dorosły konik polny jest owadem o wydłużonym, lekko spłaszczonym ciele i dużej głowie z bardzo długimi czułkami. Mierzy 3 cm (pasikonik jest jeszcze większy). Trudno dostrzec go w trawie, bo jest zielony. Żywi się roślinami i drobnymi owadami. Zimą spędza pod ziemią, pod kamieniami lub w ściółce.

W starym młynie – charakterystyczne cykanie można także usłyszeć w starych drewnianych domach, młynach i piekarniach, gdzie w szparach ścian i podłóg żyją świerszcze. Różnią się od swych polnych kuzynów wielkością, barwą i obyczajami. Mają tylko 2 cm długości, są ciemnożółte i koncertują wyłącznie nocą. W dzień śpią. Cykają za to swoim gospodarzom przez cały rok.

Cykanie w Waszym domu?!!!

Świerszcze można kupić w sklepie zoologicznym.

Najlepiej trzymać je w terrarium. Na kilkucentymetrowej warstwie zwilżonego codziennie torfu trzeba położyć kilka kamyczków oraz kawałków kory i ustawić zielone rośliny w małych doniczkach. Pokarm – świeża trawa – podawajcie ją owadom co drugi dzień. Terrarium nie wymaga częstego sprzątanía, najważniejsze dbać o właściwą temperaturę powietrza (około 20°C) i wilgotność torfu.

Książka na deszczowe dni

Przygody dzieci z ulicy Awanturników

Autorstwa Astrid Lindgren

Tatusz Lotty mówi, że zanim pojawiły się dzieci, w ich domu było całkiem spokojnie. Dopiero potem zrobił się harmider. Rzeczywiście, Lotta, Jonas i Mia-Maria potrafią narozrabiać jak mało kto! Tę bystrą trójkę i ich przygody pokocha czytelnik w każdym wieku.

ZWARIOWANE LITERKI

Siedem literek wzięło udział w wyścigu. Ustalcie ich kolejność wg czasów, które osiągnęły na mecie. Następnie, wpiszcie literki w odpowiednie pola i odczytajcie hasło.

A to śmieszne!!!

Szedł sobie facet...

- ... koło czołgu i oblaży go gąsienicę;
- ... po torach i wykoleił się;
- ... koło samochodu i się przejechał.

Ale dowcip!

- Jak brzmi liczba mnoga od rzeczownika „niedziela”?
- Wakacje, proszę pani!

Łamańce językowe

Mała muszka spod łopuszki chciała mieć różowe nóżki - różdżką nóżki czarowała, lecz wciąż nóżki czarne miała.

- Po cóż czary, moja muszko? Ruszże mózdzkiem, a nie różdżką! Wyrzucić wreszcie różdżkę wróżki

i unurzaj w rózu nóżki!

Pierś z kurczaka w galarecie

Wiesława Lewandowska
autorka bloga kulinarnego
„Dom pełen mięty”

Sprawdzi się na każdą okazję, typu święta, komunia, ale też na zwykłą niedzielę. Amatorów mięsa w galarecie nie brakuje, a ta pierś jest delikatna, soczysta i cieszy oko wyglądem. Przepis jest dosyć prosty, nie sprawi kłopotu nikomu.

Składniki:

- 1 pierś z kurczaka
- 2 liście laurowe
- 2 ziela angielskie
- 1 łyżeczka ziół prowansalskich
- brzoskwinie w syropie
- kilka rodzynek
- zielona natka pietruszki
- pieprz
- sól
- 1 łyżka żelatyny

Wykonanie:

Pierś z kurczaka przekroić na pół, wyciąć chrząstki i umyć. W garnku zagotować pół litra wody, dodać ziele angielskie, liście laurowe, zioła prowansalskie, pieprz i sól do smaku i do wrzącego wywaru włożyć pierś, zagotować zmniejszyć grzanie do minimum i wolno parzyć 30 minut. Ważne jest aby wywar był wrzący, wtedy pory piersi zamkną się i mięso będzie soczyste. Czas gotowania zależy od wielkości piersi z kurczaka, należy sprawdzić czy jest wystarczająco miękka. Gotowe mięso wyjąć i

Pierś z kurczaka w galarecie z dodatkiem brzoskwiń, to pyszna i delikatna przystawka, która zadowoli każde podniebienie.

■ Pierś z kurczaka w galarecie z dodatkiem brzoskwiń Fot. autorka

zalać je zimną wodą, odcedzić, zostawić do wystudzenia. Żelatynę zalać 2 łyżkami zimnej wody, aby napęczniała. Zimną pierś z kurczaka pokroić ostrym nożem na ukośne grubsze plastry. Wywar z gotowania mięsa precedzić, musi być go pół litra, jeśli jest mniej uzupełnić wodą, doprawić jeszcze solą i pieprzem do smaku i zagotować. Żelatynę dodać do wywaru i dokładnie rozpuścić.

Brzoskwinie dokładnie odsączyć z syropu i pokroić na cząstki lub plastry. Przygotować półmisek wlać na dno dwie łyżki wywaru i schłodzić w lodówce. Gdy galareta zgęstnieje ułożyć na niej pokrojoną pierś z kurczaka na zmianę z brzoskwiniami i sparzone gorącą wodą rodzyнки. Wszystko zalać gęstniejącym wywarem i odstawić w chłodne miejsce do całkowitego zgęstnienia. ■

Pasta z bobu

■ Fot. autorka

Bób jest bardzo smaczny i zdrowy, taki tylko ugotowany, z dodatkiem soli, ale można wykorzystać go także jako dodatek do makaronu, czy sałatki. Pyszna też jest pasta z bobu, bardzo sycąca i zdrowa, pełna białka i błonnika. Moja pasta jest z dodatkiem boczku, można zastąpić go suszonymi pomidorami. Pasta jest lekko pikantna, wyśmienita ze świeżym pieczywem, coś innego i bardzo prostego do zrobienia.

Składniki:

- 400 gramów świeżego bobu
- 3-4 cienkie plasterki wędzonego boczku
- 2 ząbki czosnku
- 1 łyżeczka posiekanej natki pietruszki lub świeżej mięty
- 1 łyżeczka soku z cytryny
- sól
- pieprz

Wykonanie:

Bób ugotować, jak jest miękki zostawić, aby lekko przestygł i obrać nasiona z łupin. Boczek wędzony pokroić w bardzo drobną

kostkę i przesmażyć na patelni na małym grzaniu, aby się wytopił i lekko zrumienił. Do nasion bobu dodać przeciśnięty przez praskę czosnek, sok z cytryny, posiekaną natkę pietruszki i wszystko zmiksować na gładką masę blenderem. Można bób utrzeć widelcem, ale wtedy pasta nie będzie gładka. Do pasty dodać boczek razem z tłuszczem, doprawić do smaku solą i pieprzem i wszystko wymieszać. Zamiast boczku można dodać suszone pomidory, należy je pokroić w drobną kosteczkę i przesmażyć na 2-3 łyżkach oleju od pomidorów. Można także do pasty dodać mięętę do smaku, lub ulubione zioła. ■

W Wilnie powstanie sklep z bezpłatną żywnością

Justyna Giedrojc

Odbiór produktów ze sklepu będzie możliwy na podstawie informacji wystawianych przez pracowników socjalnych.

– Obecnie po paczki żywnościowe ludzie przychodzą do placówek Banku Żywności, które działają na terenie całego kraju. Pierwszy sklep, do którego po odbiór darmowej żywności będą mogli zgłaszać się mieszkańcy stolicy oraz rejonu wileńskiego, niedługo zostanie otwarty w Wilnie – informuje „Kurier Wileński” Miglė Petronytė, kierowniczką działu komunikacji Banku Żywności (Maisto Bankas).

RATUJĄ ŻYWNOSC PRZED ZMARNOWANIEM

Misją tej charytatywnej organizacji jest wspieranie osób potrzebujących żywnością uratowaną przed zmarnowaniem. Dla realizacji tego celu bank prowadzi systematyczne pozyskiwanie żywności: współpracuje z rolnikami, producentami produktów żywnościowych, placówkami handlowymi.

– Codziennie pozyskujemy pełnowartościowe jedzenie, w tym np. produkty z uszkodzonymi opakowaniami, których wartość odżywcza nie budzi zastrzeżeń, lub krótkim terminem ważności – zaznacza rozmówczyni.

Według sondażu przeprowadzonego z inicjatywy Banku Żywności wynika, że co czwarty mieszkaniec Litwy wyrzuca jedzenie co najmniej raz na tydzień, zaś co drugi – kilka razy w miesiącu. W ubiegłym roku dzięki zaangażowaniu pracowników placówki oraz licznych wolontariuszy uratowano od wyrzucenia ponad 6 tys. ton żywności nadającej się do spożycia. Są to głównie owoce i warzywa, napoje, mleko, sery, chleb, mięso.

Z inicjatywy Banku Żywności w Wilnie powstanie pierwszy na Litwie sklep, gdzie można będzie bezpłatnie odebrać żywność.

Zebrane przez wolontariuszy produkty trafiają do organizacji pozarządowych pomagającym ludziom biednym, do centrów dziennych dla dzieci, stołówek charytatywnych, seniorów, rodzin wielodzietnych **Fot. Marian Paluszkiewicz**

POMOC DLA NAJBIEDNIEJSZYCH

Zebrane produkty trafiły do około 600 organizacji pozarządowych pomagającym ludziom biednym, do centrów dziennych dla dzieci, stołówek charytatywnych. Paczki żywnościowe trafiły też do seniorów, rodzin wielodzietnych. Dla wielu osób dostarczona przez wolontariuszy do domu paczka z jedzeniem staje się niekiedy jedynym posiłkiem na kilka dni z rzędu.

ŻYWNOSC NIE BĘDZIE ROZDAWANA WSZYSTKIM CHĘTNYM

Produkty dostępne w sklepie będą pochodzić m.in. z supermarketów, które regularnie przekazują do Banku Żywności towar z krótkim terminem ważności. Sklep będzie więc nie tylko nowoczesną formą pomocy potrzebującym, ale także odpowiedzią na potrzebę ograniczenia marnowania żywności.

Pomimo że potrzeby są bardzo duże, żywność w sklepie nie będzie rozdawana wszystkim chętnym.

– Odbiór produktów ze sklepu będzie możliwy na podstawie informacji wystawianych przez pracowników socjalnych. Produkty ze sklepu trafią tylko do tych osób, które znajdą się na liście sporządzonej przez służby socjalne – podkreśla pracowniczka Banku Żywności.

DOBÓR PRODUKTÓW

Osoby, które przyjdą do sklepu, otrzymają pomoc w doborze produktów najbardziej korzystnych dla ich zdrowia.

– Nasi pracownicy pomogą w wyborze żywności. Wielu osobom zalecane są odpowiednio zbilansowane diety, ktoś jest chory, ktoś nie może spożywać cukru, a dla kogoś nie jest wskazane pieczywo – wyjaśnia Miglė Petronytė.

Planuje się, że kolejne tego rodzaju sklepy powstaną na terenie całego kraju. ■

Polonez w Solecznikach na pożegnanie ze szkołą

Anna Pieszko

Przy podniosłych dźwiękach muzyki Wojciecha Kilara tanecznym krokiem poloneza symbolicznie zamknęli szkolny etap swego życia i wkroczyli w dorosłe życie.

Uroczyste wydarzenie na placu samorządowym przy pomniku Adama Mickiewicza zgromadziło społeczność szkolną, rodziny, przyjaciół i osoby przyglądające się niecodziennemu wydarzeniu. Polonez w wykonaniu absolwentów w centralnym punkcie miasta staje się powoli tradycją – w tym roku odbył się w Solecznikach już po raz drugi. Poprzedzony został licznymi próbami uczniów pod okiem choreograf Bożeny Daniele.

– To nasza wyjątkowa, roztańczo-na promocja – mówi „Kurierowi Wileńskiemu” Bożena Bandalewicz, wychowawczyni jednej z maturalnych klas. – Obydwie klasy maturalne były szczególnie, ponieważ prawie połowa uczniów należała do Dziecięco-Młodzieżowego Zespołu Pieśni i Tańca „Solczanka” działającym w szkole. 21 tegorocznych maturzystów od początku, czyli od pierwszej klasy, przez

12 lat aktywnie uczestniczyło w działalności zespołu.

Po nagrodzonym oklaskami polonezie uroczystość przeniosła się do szkolnej auli, gdzie 57 tegorocznych maturzystów polskiej szkoły otrzymało świadectwa dojrzałości oraz liczne dyplomy za dobre wyniki w nauce i osiągnięcia w olimpiadach rejonowych i krajowych, działalność sportową, aktywność społeczną, udział w zespole „Solczanka”. Wyróżniono Gabrielę Jankowską, która zwyciężyła podczas rejonowych eliminacji Olimpiady Literatury i Języka Polskiego i trafiła do dziesiątki najlepszych podczas eliminacji krajowych. Uczennica ma też na swym koncie zwycięstwo w rejonowych „Kresach” oraz w olimpiadzie z biologii. Za osiągnięcia w olimpiadach z matematyki i fizyki wyróżniony został Robert Jasiński, w olimpiadzie z chemii dobrze się wykazał Jarosław Kołyszko, informatyki – Daniel Koczan.

Ufundowane zostały też nagrody specjalne dla najlepszych uczniów od Rady Rodziców gimnazjum, któ-

re wręczyły Krystyna Czettyrkowska oraz Inessa Suchocka. Uehonorowanych zostało sześćoro absolwentów: Robert Jasiński, Daniel Koczan, Gabriela Jankowskaja, Agata Ragoża, Laura Rusakaitė, Vanessa Butrymowicz.

Od 21 lat Gimnazjum im. Jana Śniadeckiego w Solecznikach co roku wyróżnia ucznia, który ma na swoim koncie szczególnie osiągnięcia w dziedzinie nauki. Przyznaje mu się tytuł „Mądrali” i wręcza symboliczną „Sówkę”. W tym roku zdobywcą tej nagrody został Robert Jasiński, który też aktywnie działał w szkolnym samorządzie uczniowskim oraz Radzie ds. Młodzieży Samorządu Rejonu Solecznickiego.

Zdolni, aktywni, utalentowani absolwenci pożegnali się ze szkołą, otrzymali przepustki w dorosłe życie – świadectwa dojrzałości. Zostaje im tylko życzyć powodzenia na dalszej drodze. Niech im się wszystko uda! ■

TVP
WILNO

Na placu przy pomniku Adama Mickiewicza do poloneza stanęło 20 par maturzystów z Gimnazjum im. Jana Śniadeckiego w Solecznikach. Fot. salcininkai.lt

TVP WILNO	
7.00 Info Wilno	8.30 Wiadomości
7.15 Studio Wilno	8.55 S. „Soko Leipzig”
7.30 Rusz się człowieku	9.40 S. „Alpejscy detektywi”
7.45 Tygiel	10.30 S. „Jedna sprawa na dwóch”
8.10 Polonia 24	11.30 „LRT Studio Spraw Bieżących”
8.40 Wielcy Polacy, wielkie historie	12.15 Lato na kopcu
9.40 Pociąg do smaku	13.30 Kto i dlaczego?
10.00 Gra słów	14.00 15.00, 16.00 Wiadomości
10.25 Słownik polsko@polski	16.30 S. „Zaklinacze koni”
10.50 Podróże Małej i Dużej	17.15 S. „Wszystko dla pań”
11.15 Arrasów dzieje osobliwe	18.00 Kto i dlaczego?
11.40 S. „Korona królów. Jagiellonowie”	18.30 Ważna godzina
12.10 S. „Leśniczówka”	19.30 Dzieci Tysiąclecia
12.30 Przystanek slow food	20.30 Panorama
13.00 Info Wilno	21.00 Temat dnia
13.05 Studio Wschód	21.30 Wiadomości Rowerowe
13.30 Czas na przebój	22.00 S. „Wikingowie”
14.15 Gwiazdźbiór	22.50 S. „Szczęście”
14.50 Kresowe grody i rody	23.45 S. „Alpejscy detektywi”
15.05 Gra słów	
15.30 Astronarium	6.00 Filmy anim.
16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego	7.00 S. „Ratownicy”
16.20 S. „Stulecie Winnych”	8.00 S. „Walker, strażnik Teksasu”
17.00 S. „Klan”	10.00 S. „Świeża krew”
17.25 Pociąg do smaku	11.00 KK2
17.50 S. anim. „Leo da Vinci”	11.30 Będzie wszystko
18.05 S. „Barwy szczęścia”	12.00 Wiadomości
19.00 Info Wilno	13.20 Pani chłopka
19.15 Studio Wilno	14.30 S. „Miłosne potyczki”
19.40 S. „M jak miłość”	15.30 S. „Złoty chłopak”
20.30 Wiadomości	16.30 Dobry wieczór, Litwo
21.00 S. „Korona królów. Jagiellonowie”	18.30 Wiadomości
21.25 S. „Leśniczówka”	19.30 KK2
21.50 Dzikie serca	20.00 Będzie wszystkiego
22.45 Informacje kulturalne	20.30 Księżniczka Kopciuszka
23.00 S. „Kasta”	21.30 Wiadomości
23.50 Info Wilno	22.30 „Bliźniak” thriller
00.05 Studio Wilno	00.25 S. „Świeża krew”
00.30 Z Historią na Ty	
LRT PLUS	
LRT TV	
6.00 Hymn Republiki Litewskiej	6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.02 Dzień dobry, Litwo	6.05 Lato na kopcu
6.30, 7.00, 7.30, 8.00,	7.00 Kto i dlaczego?
	7.30 Przyjazna Litwa
	8.30 Życie na wsi jest dobre
	8.55 Zeszyt wileński

9.25 „Siostra Nijole” film dok.	9.25 „Siostra Nijole” film dok.
10.20 Fokus	10.20 Fokus
10.45 MŚ w piłce nożnej kobiet. Szwajcaria-Norwegia	10.45 MŚ w piłce nożnej kobiet. Szwajcaria-Norwegia
13.00 Odblaski	13.00 Odblaski
13.30 Wilno 700. Muzyczna podróż w czasie	13.30 Wilno 700. Muzyczna podróż w czasie
14.00 Mistrzostwa świata w pływaniu. Półfinały i finały	14.00 Mistrzostwa świata w pływaniu. Półfinały i finały
16.15 Wilno 700. Muzyczna podróż w czasie	16.15 Wilno 700. Muzyczna podróż w czasie
19.30 S. dok. „Dziedzictwo”	19.30 S. dok. „Dziedzictwo”
20.30 Panorama	20.30 Panorama
21.00 Temat dnia	21.00 Temat dnia
21.30 „Monchys. Żmudzin w Paryżu” film dok.	21.30 „Monchys. Żmudzin w Paryżu” film dok.
22.50 Nie mam tylu lat	22.50 Nie mam tylu lat
23.20 Notatki przyrodnika	23.20 Notatki przyrodnika
00.00 Wiadomości DW (ros.)	00.00 Wiadomości DW (ros.)
00.15 Dziś na świecie (ros.)	00.15 Dziś na świecie (ros.)
6.00 Seriale anim.	6.00 Seriale anim.
8.00 „Droga żywności”	8.00 „Droga żywności”
8.55 S. „Uzurpatorka”	8.55 S. „Uzurpatorka”
10.00 S. „Barrister Babu”	10.00 S. „Barrister Babu”
11.00 S. „Kobięcy lekarz”	11.00 S. „Kobięcy lekarz”
12.00 S. „Niewierna”	12.00 S. „Niewierna”
14.00 S. „Macochoa”	14.00 S. „Macochoa”
15.00 S. anim.	15.00 S. anim.
16.00 Wiadomości TV3	16.00 Wiadomości TV3
16.30 TV Pomoc	16.30 TV Pomoc
18.30 TV3 wiadomości	18.30 TV3 wiadomości
19.30 S. „Pielęgniarki”	19.30 S. „Pielęgniarki”
20.30 S. „Oskarżony o miłość”	20.30 S. „Oskarżony o miłość”
21.30 Wieczorne wiadomości TV3	21.30 Wieczorne wiadomości TV3
22.30 „Zamiana ciał” film fab.	22.30 „Zamiana ciał” film fab.
00.55 S. „Hamilton”	00.55 S. „Hamilton”

wymiaru sprawiedliwości”	wymiaru sprawiedliwości”
10.35 S. „CSI. Miami”	10.35 S. „CSI. Miami”
11.35 S. „Mentalista”	11.35 S. „Mentalista”
12.30 S. „Nieśmiertelny”	12.30 S. „Nieśmiertelny”
17.00 Dzień info	17.00 Dzień info
17.30 S. „Mentalista”	17.30 S. „Mentalista”
18.30 S. „CSI. Miami”	18.30 S. „CSI. Miami”
19.30 S. „Seal Team”	19.30 S. „Seal Team”
20.30 „Ale numer!”	20.30 „Ale numer!”
21.00 „Z podniesionym czołem 3: W imię sprawiedliwości” film fab.	21.00 „Z podniesionym czołem 3: W imię sprawiedliwości” film fab.
22.55 „W otchłani” thriller	22.55 „W otchłani” thriller
5.30, 13.30 Nowy dzień	5.30, 13.30 Nowy dzień
6.30 S. „Jasnowidz”	6.30 S. „Jasnowidz”
7.30 Misja lato	7.30 Misja lato
8.00 S. „Tajemnica”	8.00 S. „Tajemnica”
9.00, 19.00 S. „Historia jednego przestępstwa”	9.00, 19.00 S. „Historia jednego przestępstwa”
10.00 S. „Niespodziewana sprawiedliwość”	10.00 S. „Niespodziewana sprawiedliwość”
11.00 S. „Na imię ma Kozaim”	11.00 S. „Na imię ma Kozaim”
12.00 Kod zdrowia	12.00 Kod zdrowia
14.00 S. „Ślad”	14.00 S. „Ślad”
15.00 S. „Jasnowidz”	15.00 S. „Jasnowidz”
16.00, 18.00 Reporter	16.00, 18.00 Reporter
16.20 Sport. Pogoda	16.20 Sport. Pogoda
16.30 S. dok. „Nieodnaleziona Rosja”	16.30 S. dok. „Nieodnaleziona Rosja”
17.00 S. dok. „Paranormalne zjawiska 911”	17.00 S. dok. „Paranormalne zjawiska 911”
18.20 Sport. Pogoda	18.20 Sport. Pogoda
18.30 Pytanko	18.30 Pytanko
20.00, 22.30 Reporter	20.00, 22.30 Reporter
20.40 Sport. Pogoda	20.40 Sport. Pogoda
20.50 S. „Jasnowidz”	20.50 S. „Jasnowidz”
21.25 S. „Na imię ma Kozaim”	21.25 S. „Na imię ma Kozaim”
22.30 Reporter	22.30 Reporter
22.50 Sport. Pogoda	22.50 Sport. Pogoda
23.00 Pytanko	23.00 Pytanko
23.30 S. dok. „Paranormalne zjawiska 911”	23.30 S. dok. „Paranormalne zjawiska 911”
00.30 S. „Ślad”	00.30 S. „Ślad”
5.35 S. „Hawaii 5.0”	5.35 S. „Hawaii 5.0”
7.30 S. „Cobra 11”	7.30 S. „Cobra 11”
8.30 „Jestem rajdowcem”	8.30 „Jestem rajdowcem”
9.00 „E-gazas dugnas”	9.00 „E-gazas dugnas”
9.30 S. „Ostrożnie - rodzina!”	9.30 S. „Ostrożnie - rodzina!”
10.30 S. „Simpsonowie”	10.30 S. „Simpsonowie”

11.30 S. „Żonaty i z dziećmi”	11.30 S. „Żonaty i z dziećmi”
12.30 S. „Tatuś rządu”	12.30 S. „Tatuś rządu”
13.00 S. „Tatuśki”	13.00 S. „Tatuśki”
14.00 S. „Cobra 11”	14.00 S. „Cobra 11”
15.00 S. „CSI. NY”	15.00 S. „CSI. NY”
16.00 S. „Hawaii 5.0”	16.00 S. „Hawaii 5.0”
18.00 S. „Ostrożnie - rodzina!”	18.00 S. „Ostrożnie - rodzina!”
18.55 S. „Żonaty i z dziećmi”	18.55 S. „Żonaty i z dziećmi”
20.00 „Inny świat. Wietnam” film dok.	20.00 „Inny świat. Wietnam” film dok.
21.00 „Ści(ą)gany” komedia	21.00 „Ści(ą)gany” komedia
22.50 S. „Elementary”	22.50 S. „Elementary”
23.40 S. „Policjanci”	23.40 S. „Policjanci”
6.00 S. „Kadin”	6.00 S. „Kadin”
7.00 „Rodzinne melodramaty”	7.00 „Rodzinne melodramaty”
8.00 S. „Zakazany owoc”	8.00 S. „Zakazany owoc”
9.00 S. „Zranione serce”	9.00 S. „Zranione serce”
10.00 „Cud” dramat	10.00 „Cud” dramat
11.00 S. „Bez domu nie jest dobrze”	11.00 S. „Bez domu nie jest dobrze”
12.00 S. „Dr House”	12.00 S. „Dr House”
13.00 S. „Prawo i porządek”	13.00 S. „Prawo i porządek”
14.00 S. „Major Crimes”	14.00 S. „Major Crimes”
15.00 S. „Anupamaa”	15.00 S. „Anupamaa”
15.30 S. „Bądź ze mną”	15.30 S. „Bądź ze mną”
16.00 „Zamieńmy się żonami”	16.00 „Zamieńmy się żonami”
17.00 „Rodzinne melodramaty”	17.00 „Rodzinne melodramaty”
18.00 S. „Major Crimes”	18.00 S. „Major Crimes”
19.00 S. „Dr House”	19.00 S. „Dr House”
20.00 S. „Prawo i porządek”	20.00 S. „Prawo i porządek”
21.00 S. „Podróżny”	21.00 S. „Podróżny”
22.55 S. „Tajemnicza droga”	22.55 S. „Tajemnicza droga”
01.25 S. „Jednostka do zadań specjalnych”	01.25 S. „Jednostka do zadań specjalnych”
6.15 S. „Dziedzictwo”	6.15 S. „Dziedzictwo”
7.05 S. „Klan”	7.05 S. „Klan”
7.30 S. „Leśniczówka”	7.30 S. „Leśniczówka”
8.00 Transmisja Mszy Świętej	8.00 Transmisja Mszy Świętej
8.30 „Kościół z bliska”	8.30 „Kościół z bliska”
9.00 Wiadomości	9.00 Wiadomości
9.10 „Kwadrans polityczny”	9.10 „Kwadrans polityczny”
9.25 „Informacje”	9.25 „Informacje”

TVP 1

kulturalne"	film fab.	(17.45 Info Kultura)	18.10 S. „Maria Curie”	15.30 „Życ dla innych”
9.40 S. „Ranczo”	22.25 „Informacje	18.00 „Teleexpress”	19.30 „Było, nie minęło”	film dok.
10.40 S. „Komisarz	kulturalne”	18.15 „Teleexpress	19.50 „Szlakiem miejsc	16.00 „Uwięziony
Alex”	22.55 S. „Genialna	Extra”	niezwykłych”	prymas” film dok.
11.35 S. „Ojciec	przyjaciółka”	18.30 „O co chodzi”	20.00 S. „Korona	16.50 „Ma się rozumieć”
Mateusz”	00.10 „Piękność dnia”	19.00 Panorama	królów”	17.00 Informacje dnia
12.25 S. „Korona	film fab.	19.20, 22.20 Serwis	20.50 „Ratujemy dzieła	17.10 „Jestem mamą”
królów.		Info Wieczór	sztuki” film dok.	17.25 „Przyroda w
Jagiellonowie”	7.00 Polonia 24	19.35 „O tym się mówi”	21.00 S. „Dom”	obiektywie”
13.00 Wiadomości	7.30 „Spotkajmy się”	20.10 Info Kultura	22.25 „Był taki dzień”	17.40 „Zdrowie z bożej
13.10 „Agrobiznes”	8.00 „W Polskę	20.15 „ALARM!”	22.30 „Pióro i	apteki”
13.35 „Magazyn	jedziemy”	20.30 Wiadomości	rewolwer”	17.55 „Życie według
Rolniczy”	8.30 „Pytanie	21.00 Gość	film dok.	Świętego Jana
13.55 „Bliskie	na śniadanie”	Wiadomości	23.00 „Dekalog - Pięć”	Pawła II”
spotkania z	(11.35 „Panorama”)	21.15 „Minęła 20.”	film TVP	18.10 „Prosto
Grizzly” film dok.	12.10 „Kamperem po	22.00 „Fakty czy	23.55 „Szlakiem miejsc	o gospodarce”
15.00 S. „Wspaniałe	Południu”	klamstwa”	niezwykłych”	18.30 „Zostań
stulecie”	12.30 S. „Barwy	22.50 „W tyle wizji”		żołnierzem RP”
16.00 Wiadomości	szczęścia”	23.30 „W tyle wizji		18.45 Muzyczne chwile
16.20, 21.18 „ALARM!”	13.00 Wiadomości	Extra”	6.00 „Siostry	18.55 „Poczet wielkich
16.35 Gra słów.	13.15 S. „Dom”	00.00 Info Wieczór	Magdalenki od	Polaków”
Krzyżówka	15.05 „Giganci historii”	00.30 „W akcji”	Pokuty” film dok.	19.05 Informacje dnia
17.05 S. „Dziedzictwo”	16.00 Wiadomości		7.00 „Wytrwali w	19.15 „Rozmowy
18.00 „Teleexpress”	16.15 „Zaczarowany	7.00 „Był taki dzień”	wierze” reportaż	niedokończone”
18.20 „Jaka to	świat...”	7.03 „Informacje	8.00 „Rewolucja serca.	20.25 Święty na każdy
melodia?”	16.35 „Nela Mała	kulturalne”	Historia Dorothy	dzień
19.00 S. „Ranczo”	Reporterka”	7.15 S. „Biała	8.00 „Historia Dorothy	20.30 „Każdy maluch
20.00 „Jeden	16.55 S. „Barwy	wizytówka”	Day” film dok.	to potrafi”
z dziesięciu”	szczęścia”	8.10 „Okrasa łamie	8.55 „Poczet wielkich	21.00 Informacje dnia
20.30 Wiadomości	17.25 „Nad Niemnem”	przepisy”	Polaków”	(wydanie główne)
20.15 Tour de Pologne	17.40 „Studio Lwów”	8.35 „Dzika Polska”	9.00 Informacje dnia	21.20 Modlitwa
21.35 S. „Velvet”	18.00 Teleexpress	9.25 „Po PRLu”	9.15, 22.40 „Polski	różańcowa
22.30 S. „Stulecie	18.15 Tour de Pologne	10.00 S. „Do przerwy	punkt widzenia”	21.50 „Myśląc Ojczyzna”
Winych”	18.25 S. „Tajemnica	0:1”	9.35 „Drogą ks. Bosco”	22.00 Apel Jasnogórski
23.30 S. „Osiecka”	twierdzy szyfrów”	10.25 „Był taki dzień”	reportaż	22.20 Informacje dnia
	19.30 „Informacje	10.30 „Wędrowiec	10.00 „Papież Polak do	23.00 „Franciszkanie -
8.00 „Muzyczne	kulturalne”	Polski”	rodaków”	droga do ubóstwa”
poranki”	19.45 „Czym żyje	10.55 „Zakończ się w	10.35 „Droga	film dok.
8.10 „Zaginione -	świat”	Polsce”	nawrócenia.	23.55 Święty na każdy
odnalezione”	20.05 „Gra słów.	11.20 S. dok.	Świadectwo	dzień
8.35 „Wydarzenie	Krzyżówka”	„Wszystkie kolory	Wiktor” reportaż	00.00 „Kontrowersje
aktualne”	20.30 Wiadomości	świata”	10.55 Święty na każdy	wokół klimatu 2”
9.05 „Owszem	21.15 Tour de Pologne	12.10 „Szlakiem miejsc	dzień	
Mazowsze”	21.20 S. „Ojciec	niezwykłych”	11.00 Informacje dnia	6.00 Fani czterech
9.40 Informacje	Mateusz”	12.25 „Flesz historii”	11.15 „Jak my to	kółek
kulturalne	23.05 „Polonia 24”	12.45 „W kotle historii”	widzimy - z	9.00 Jak to jest
10.10 S. „Arabela”	23.35 „Lato, muzyka,	13.10 „Działo się w	daleka widać	zrobione?
11.30 „Chłopcy	zabawa”	Krakowie”	lepiej”	10.00 Skarby z szopy
film obycz.		13.15 S. „Blondynka”	11.45 „Zew natury”	10.30 Walka o bagaż
13.15 S. „Najważniejszy	6.35, 11.00 Serwis Info	14.00 „Chłaniów 44”	12.05 „Mocni w wierze”	11.00 Morze złota
dzień życia”	Poranek.	film dok.	12.35 „Słowo życia”	12.00 Łowcy staroci
14.15 „Hitchcock/	8.10 „Jedziemy”	14.45 „Biskupin”	12.40 „Ma się rozumieć”	13.00, 20.00 Fani
Truffaut”	8.50 „Agrobiznes”	film dok.	12.50 Święty na każdy	czterech kółek
film dok.	9.00 „Jedziemy dalej”	15.00 „Stadion Śląski.	dzień	14.00 Nagi instynkt
15.50 „W zalewie	9.20 „Minęła 8.”	W kotle	13.00, 19.00 Modlitwa	przetrwania
reklamy”	10.10 „Minęła 9.”	czarownic”	Anioł Pański	17.00 Skarby z szopy
film dok.	10.40 Plan dnia	film dok.	13.03 Informacje dnia	18.00 Łowcy staroci
17.20 „Złote królestwo”	11.30 Serwis Info Dzień	15.45 „Informacje	Boga” film dok.	19.00 Jak to działa?
dramat	13.00 Info Raport	kulturalne”	14.00 S. dok.	21.00 Parker na złotym
19.10 „Mazurki nad	14.30 Serwis Info Dzień	16.00 „Giganci historii”	„Pielgrzym	szlaku
Wisłą”	16.30 Info Dzień	16.45 „Wędrowiec	miłości”	22.00 Gorączka złota:
19.45 S. „Arabela”		Polski”	14.30 Msza Święta z	biała woda
21.00 „Kwiecień”		17.19 S. „Biała	Jasnej Góry	23.00 Morze złota
		wizytówka”	15.20 Muzyczne chwile	

	
7.00	Info Wilno
7.15	Studio Wilno
7.30	Moda na rodzinę
7.55	Nad Niemnem
8.15	Polonia 24
8.40	Dzikie serca
9.30	Zwierzaki Czytaki
9.40	Odlotowe opowieści
10.05	Gra słów. Krzyżówka
10.30	Słownik polsko@polski
10.55	Z Historią na Ty
11.15	Dobre historie
11.40	S. „Korona królów. Jagiellonowie”
12.05	S. „Leśniczówka”
12.30	To je Borowicz. Podróże ze smakiem
12.50	Krótką historia
13.00	Info Wilno
13.05	Całkiem niezła historia
13.15	Polacy Światu
13.25	Zakochaj się w Polsce
13.45	Va Banque
14.35	Gra Warszawa
15.10	Gra słów
15.30	Jak to działa
16.00	Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20	S. „Matki, żony i kochanki”
17.10	S. „Klan”
17.35	Odlotowe opowieści
17.45	Zwierzaki Czytaki
18.05	S. „Barwy szczęścia”
19.00	Info Wilno
19.15	Studio Wilno
19.30	Panorama litewska
19.40	S. „M jak miłość”
20.30	Wiadomości
21.00	S. „Korona królów. Jagiellonowie”
21.25	S. „Leśniczówka”
21.50	Białoruski klimat
22.10	Portrety dokumentalne
22.45	Informacje kulturalne
23.00	S. „Na sygnale”
23.50	Info Wilno
00.05	Studio Wilno

00.20	Sport
00.25	Rola życia
00.50	Kamperem po Południu
	
6.00	Hymn Republiki Litewskiej
6.02	Dzień dobry, Litwo
6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 8.30	Wiadomości
8.55	S. „Soko Leipzig”
9.40	S. „Alpejscy detektywi”
10.30	S. „Jedna sprawa na dwóch”
11.30	„LRT Studio Spraw Bieżących”
12.30	Dzieci tysiąclecia
13.30	Kto i dlaczego?
14.00	15.00, 16.00
	Wiadomości
16.30	S. „Zaklinacze koni”
17.15	S. „Wszystko dla pań”
18.00	Kto i dlaczego?
18.30	Ważna godzina
19.30	Przyjazna Litwa
20.30	Panorama
21.00	Temat dnia
21.30	Wiadomości Rowerowe
22.00	S. „Wikingowie”
22.50	S. „Zdrajca”
23.45	S. „Alpejscy detektywi”
	
6.00	Filmy anim.
7.00	S. „Ratownicy”
8.00	S. „Walker, strażnik Teksasu”
10.00	S. „Świeża krew”
11.00	KK2
11.30	Będzie wszystko
12.00	Wiadomości
13.20	Księżniczka Kopciuszka
14.30	S. „Miłosne potyczki”
15.30	S. „Złoty chłopak”
16.30	Dobry wieczór, Litwo
18.30	Wiadomości
19.30	KK2
20.00	Będzie wszystkiego
20.30	Kopciuszek
21.30	Wiadomości
22.30	„Burleska”

	musical
00.55	S. „Świeża krew”
	
6.00	Hymn Republiki Litewskiej
6.05	Dzieci Tysiąclecia
7.00	Kto i dlaczego?
7.30	„Tydzień Książki 2023”
8.25	Wiara i życie
8.55	W sercu Litwin
9.45	7 dni Kowna
10.15	MŚ w piłce nożnej kobiet. Hiszpania-Zambia
12.30	Jesteśmy z Ukrainy
13.00	Nadzieja po obu stronach Atlantyku
13.30	Euromaxx
14.00	Mistrzostwa świata w pływaniu
16.00	S. „Jedna sprawa na dwóch”
17.05	S. dok. „Dziedzictwo”
18.00	S. „Służyć i bronić”
19.00	To jest kino
19.30	„Gustave Eiffel - technologiczny geniusz” film dok.
20.30	Panorama
21.00	Temat dnia
21.30	Festiwal św. Krzysztofa 2021. Aušrine Stundyte
22.30	„Wilno 700. Muzyczna podróż w czasie”
23.00	Legandy. Dziś i na zawsze
00.00	Wiadomości DW (ros.)
00.15	Dziś na świecie (ros.)
	
6.00	Serie anim.
7.45	S. „Pielęgniarki”
8.55	S. „Uzurpatorka”
10.00	S. „Barrister Babu”
11.00	S. „Kobiety lekarz”
12.00	S. „Niewierna”
14.00	S. „Macocha”
15.00	S. anim.
16.00	Wiadomości TV3

16.30	TV Pomoc
18.30	TV3 wiadomości
19.30	S. „Pielęgniarki”
20.30	S. „Oskarżony o miłość”
21.30	Wieczorne wiadomości TV3
22.30	„Uniwersalny żołnierz: Dzień odrodzenia” film fab.
00.55	S. „Hamilton”
	
6.00	S. „Nieśmiertelny”
7.00, 13.30	Zasady mojej kuchni
8.25, 14.50	S. „Czapla”
9.25, 15.55	S. „Agenci wymiaru sprawiedliwości”
10.35	S. „CSI. Miami”
11.35	S. „Mentalista”
12.30	S. „Nieśmiertelny”
17.00	Dzień info
17.30	S. „Mentalista”
18.30	S. „CSI. Miami”
19.30	S. „Seal Team”
20.30	„Ale numer!”
21.00	„Max Steel” film fab.
22.50	„Z podniesionym czołem 3: W imię sprawiedliwości” film fab.
	
5.30, 13.00	Nowy dzień
6.30	S. „Jasnowidz”
7.30	„W cieniu mężczyzn”
8.00	S. „Tajemnica”
9.00, 19.00	S. „Historia jednego przestępstwa”
10.00	S. „Niespodziewana sprawiedliwość”
11.00	S. „Na imię ma Kozaim”
12.00	W świecie koszykówki
12.30	Stop linia
14.00	S. „Ślad”
15.00	S. „Jasnowidz”
16.00, 18.00	Reporter
16.20	Sport. Pogoda
16.30	S. dok. „Nieodnaleziona Rosja”
17.00	S. dok. „Miłość w deszczu”
18.20	Sport. Pogoda

18.30	Rozmowy nad morzem
20.00, 22.30	Reporter
20.40	Sport. Pogoda
20.50	S. „Jasnowidz”
21.25	S. „Na imię ma Kozaim”
22.50	Sport. Pogoda
23.00	„Stop linia. Zagrożone i wymarłe”
23.30	S. dok. „Miłość w deszczu”
00.30	S. „Ślad”
	
5.40	S. „Hawaii 5.0”
7.30	S. „Cobra 11”
8.30	„Magazynowe wojny”
9.00	„E-gazas dugnas”
9.30	S. „Ostrożnie - rodzina!”
10.30	S. „Simpsonowie”
11.30, 18.55	S. „Żonaty i z dziećmi”
12.30	S. „Tatuś rządu”
13.00	S. „Tatuśki”
14.00	S. „Cobra 11”
15.00	S. „CSI. NY”
16.00	S. „Hawaii 5.0”
18.00	S. „Ostrożnie - rodzina!”
20.00	S. dok. „Inny świat. Wietnam”
21.00	„Bestia z Belize” film fab.
22.40	S. „Elementary”
23.35	S. „Policjanci”
	
6.00	S. „Kadin”
7.00, 17.00	„Rodzinne melodramaty”
8.00	S. „Zakazany owoc”
9.00	S. „Zranione serce”
10.00	„Cud” dramat
11.00	S. „Bez domu nie jest dobrze”
12.00	S. „Dr House”
13.00, 20.00	S. „Prawo i porządek”
14.00	S. „Major Crimes”
15.00	S. „Anupamaa”
15.30	S. „Bądź ze mną”
16.00	„Zamieńmy się żonami”
18.00	S. „Major Crimes”
19.00	S. „Dr House”
21.00	S. „Podróżnik”

00.50 S. „Jednostka do zadań specjalnych”	Forman” film dok.	Poranek	film dok.	15.20 Muzyczne chwile
	16.05 „Autoportret za mgłą. Olga Boznańska” film dok.	8.10 „Jedziemy”	15.45 „Informacje kulturalne”	15.35 „Ludwig Maria Grignon de Montfort” film dok.
6.15 S. „Dziedzictwo”	17.10 „Sto minut wakacji” komedia	8.50 „Agrobiznes”	16.00 „Giganci historii”	16.20 „Muzeum 303” reportaż
7.05 S. „Klan”	18.55 „Zaginione skarby”	9.00 „Jedziemy dalej”	16.45 „Wędrowiec Polski”	16.50 „Ma się rozumieć”
7.30 S. „Leśniczówka”	19.05 „Przestrzeń pamięci”	9.20 „Minęła 8.”	17.10 S. „Biała wizytówka”	17.00 Informacje dnia
8.00 Transmisja Mszy Świętej	19.45 S. „Arabela”	10.10 „Minęła 9.”	18.05 S. „Hrabina Cosel”	17.10 „Na zdrowie”
8.30 „Życiowe wybory”	21.00 „Dzieci szczęścia” film fab.	10.40 Plan dnia	18.55 „Ręka fryzjera” film dok.	17.30 „Polonia” reportaż
9.00 Wiadomości	22.45 „Informacje kulturalne”	11.30 Serwis Info Dzień	19.45 „Flesz historii”	18.00 „Po stronie prawdy”
9.10 „Kwadrans polityczny”	23.15 S. dok. „Mroczne oblicze Hollywood”	12.30 Serwis Info Dzień (17.45 Info Kultura)	20.00 S. „Korona królów”	18.50 Muzyczne chwile
9.25 „Informacje kulturalne”	00.20 „Jazz.pl”	13.00 Info Raport	20.50 „Wojownicy czasu”	19.05 Informacje dnia
9.40 S. „Ranczo”		14.30 Serwis Info Dzień	21.20 S. „Dom”	19.15 „Rozmowy niedokończone”
10.40 S. „Komisarz Alex”	7.00 „Polonia 24”	16.30 Info Dzień	22.40 „Było, nie minęło”	20.25 Święty na każdy dzień
11.40 S. „Ojciec Mateusz”	7.30 S. „Perły Bałtyku”	17.30 Info Dzień (17.45 Info Kultura)	23.05 „Dekalog - Sześć” film TVP	20.30 S. anim. „Opowieści z Księgi Cnót”
12.25 S. „Korona królów. Jagiellonowie”	8.00 „Qulszoł”	18.00 „Teleexpress”	00.05 „Mała Polska w Indiach” film dok.	21.00 Informacje dnia (wydanie główne)
13.00 Wiadomości	8.30 „Pytanie na śniadanie” (11.35 „Panorama”)	18.15 „Teleexpress Extra”		21.20 Modlitwa różańcowa
13.10 „Agrobiznes”	12.10 „Studio Lwów”	18.30 „O co chodzi”	6.35 „Iluminator” film dok.	21.50 „Myśląc Ojczyzna”
13.35 „Rok w ogrodzie Extra”	12.30, 16.55 S. „Barwy szczęścia”	19.00 Panorama	7.25 „János Esterházy. Niewymazana historia w telewizji” film dok.	22.00 Apel Jasnogórski
13.50 „Bliskie spotkania z grizzly”	13.00 Wiadomości	19.20, 22.20 Serwis Info Wieczór	8.25 Muzyczne chwile	22.20 Informacje dnia
15.00 S. „Wspaniałe stulecie”	13.15 S. „Ojciec Mateusz”	19.35 „O tym się mówi”	8.35 „Zdrowie z bożej apteki”	23.00 „W imię prawdy. Tajny Instytut Katyński” film dok.
16.00 Wiadomości	15.00 „Tyle radości”	20.10 Info Kultura	8.55, 18.55 „Poczet wielkich Polaków”	23.50 „Powinowactwa duchowe” film dok.
16.20, 21.18 „ALARM!”	16.00 Wiadomości	20.15 „ALARM!”	9.00 Informacje dnia	00.55 Święty na każdy dzień
16.35 Gra słów. Krzyżówka	16.20 S. anim. „Agatka”	20.30 Wiadomości	9.15, 22.40 „Polski punkt widzenia”	
17.05 S. „Dziedzictwo”	16.30 S. anim. „Mami Fatale”	21.00 Gość Wiadomości	9.35 „Každy maluch to potrafi”	6.00, 11.00, 20.00 Fani czterech kółek
18.00 „Teleexpress”	16.40 „GO - TU - JEMY”	21.15 „Minęła 20.”	9.50 „Słowo życia”	9.00 Jak to jest zrobione?
18.20 „Jaka to melodia?”	17.25 „Kierunek Zachód	22.00 „Nie da się ukryć”	10.00 „Życ dla innych” film dok.”	10.00 Skarby z szopy
19.00 S. „Ranczo”	17.40 „Magazyn z Wysp”	22.50 „W tyle wizji”.	10.30 „Sanktuaria polskie”	10.30 Walka o bagaż
20.00 „Jeden z dziesięciu”	18.00 Teleexpress	23.30 „W tyle wizji Extra”	10.50 Święty na każdy dzień	12.00, 13.00 Łowcy staroci
20.30 Wiadomości	18.15 Tour de Pologne	00.00 Info Wieczór	11.00 Informacje dnia	14.00 Hotel nad brzegiem oceanu
20.15 „Tour de Pologne”	18.25 S. „Na kłopoty... Bednarski”	00.30 „W akcji”	11.15 „Rozmowy niedokończone”	16.00 Zarobić na kamperach
21.35 „Ania” film dok.	19.30 „Informacje kulturalne”		12.20 Muzyczne chwile	17.00 Skarby z szopy
23.15 S. „Osiecka”	19.45 „Czym żyje świat”	7.00 „Był taki dzień”	12.25 „Jestem mamą”	18.00 Łowcy staroci
00.10 „Bezlitosny” film dok.	20.05 „Gra słów. Krzyżówka”	7.03 „Informacje kulturalne”	12.40 „Prosto o gospodarce”	19.00 Jak to działa?
	20.30 Wiadomości	7.15 S. „Biała wizytówka”	13.00, 19.00 Modlitwa Anioł Pański	21.00 Shorty i jego bryki
8.00 „Muzyczne poranki”	21.15 Tour de Pologne	8.15 „Był taki dzień”	13.03 Informacje dnia	22.00 Łowcy klasyków
8.10 „Niedziela z...”	21.20 S. „Blondynka”	8.20 „Okrasa łamie przepisy”	13.20 „Oto ja, pošlij mnie!” film dok.	23.00 Sposób na remont
9.00 „Vistuliada 5”	23.05 „Polonia 24”	8.50 S. dok. „Dzika Polska”	14.30 Msza Święta z Jasnej Góry	
9.35 „Informacje kulturalne”	23.35 „Lato, muzyka, zabawa”	9.50 „Przeczytaj mi tę historię”		
10.00 S. „Arabela”		9.55 „Po PRLu”		
11.20 „Złote królestwo” dramat	6.35, 11.00 Serwis Info	10.20 S. „Do przerwy 0:1”		
13.15 S. „Kolumbowie”		10.50 „Był taki dzień”		
14.25 „Forman vs.		10.55 „Zakochaj się w Polsce”		
		11.15 S. dok. „Wszystkie kolory świata”		
		12.10 „Pióro i rewolwer” film dok.		
		12.45 „W kotle historii”		
		13.15 S. „Blondynka”		
		14.00 „Arsenal”		
		14.20 „Róża i Jan” film dok.		
		15.20 „Biskupin”		

Fot. Języ Karłowicz

Festiwal MUZYKA W PAŁACU BALIŃSKICH W JASZUNACH 2023

sezon VIII

2 lipca o godz. 15.00

Koncert inauguracyjny festiwalu

LITEWSKA SYMFONICZNA ORKIESTRA DETA

Kierownik artystyczny i główny dyrygent LEIF KARLSSON (Szwecja)

W programie: James Barnes, Fredrik Gustafsson, Alfred Reed, Karl King, Philip Sparke, Herbert Clarke, Johannes Hanssen, Juozas Pakalnis, Benny Andersson-Ulveus-De Meij, Gustav Peter i inni

9 lipca o godz. 15.00

Zespół Wokalny MAN SOUND (Ukraina)

W programie: ukraińskie melodie ludowe i kompozycje jazzowe

16 lipca o godz. 15.00

LITEWSKA ORKIESTRA KAMERALNA (Kierownik artystyczny Sergej Krylov)

Solista MARIUSZ PATYRA (skrzypce, Polska)

W programie: Wolfgang Amadeus Mozart, Zoltán Kodály, Manuel Ponce, Fritz Kreisler, Gustav Holst, Anton Dvořák-Jasha Heifetz, Fryderyk Chopin, Antonio Bazzini, Grigoras Ioniță Dinicu, Astor Piazzolla i inni

23 lipca o godz. 15.00

KWARTET ČIURLIONISA

Solista EUGENIJUS CHREBTOVAS (baryton)

W programie: Joseph Haydn, Felix Mendelssohn-Bartholdy, utwory Giovanni Sollima dla kwartetu smyczkowego, popularne arie, opery i pieśni kompozytorów litewskich i zagranicznych

30 lipca o godz. 15.00

DALIA DĒDINSKAITĖ (skrzypce), GLEB PYŠNIAK (wiolonczela), TADAS MOTIEČIUS (akordeon)

Program:

ASTOR PIAZZOLLA – „Pory roku Buenos Aires”, „Le Grand Tango”, „Oblivion”, „Ave Maria”, „Escualo”, „Libertango” i inne

6 sierpnia o godz. 15.00

Zespół Muzyki Klasycznej REGNUM MUSICALE

W programie: Tarquinio Merula, Ferenc Farkas, Felix Mendelssohn-Bartholdy, Jacques Ibert, Astor Piazzolla, Claude Bolling, Mikalojus Konstantinas Čiurlionis, Kristina Vasiliauskaitė, Giedrė Pauliukevičiūtė, Loreta Narvilaitė, Faustas Latėnas

13 sierpnia o godz. 15.00

Koncert finałowy festiwalu

Zespół Wokalny THE DITTIES

DMITRIJI GOLOVANOV (klawisze)

W programie: kompozycje retro, jazzowe i swingowe

ORGANIZATORZY:

Festiwal

Projekt finansowany ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w ramach konkursu Polonia i Polacy za Granicą 2023.

KUPNO

Kupię las. Rozliczam się od razu. Tel. 8 686 03 070

Sprzedajcie las drogo i bez pośredników.
Tel. 8 659 57 721

Kupię samochód terenowy (lit. visureigis).
Tel. 8 688 56 717

KAWIARNIA SULTINIAI

- Smaczne pierożki z nadzieniem
- Aromatyczna kawa, herbata
- Szybka obsługa
- Gorące dania

Znajdą nas Państwo w samym centrum stolicy:
Vilnius, Jogailos 6
tel. 262 40 67, +370 5 212 43 91,
+370 612 62339

Węcej niż 20 lat doświadczenia

Plastikowo-aluminiowe OKNA, DRZWI

Od 189€

PODNOŚCONE DRZWI GARAŻOWE

Tel.: 8-616-46655, 8-640-22992
www.manonamukas.lt

Hotel w Wilnie na sezon turystyczny zatrudni **dyżurnego administratora**

Wymagania: znajomość języka polskiego oraz angielskiego (podstawy).
Wynagrodzenie: około 100eur za dobę
Tel. 8 699 54718

ekonovus
Poszukujemy pracowników w Wilnie

Oferujemy pracę:

- PRACOWNIKOM MOBILNYCH EKIP SPRZĄTAJĄCYCH (sprzątanie terenu, od 750-950 euro)
- KIEROWCOM (kategorie C, CE od 2000 euro)
- PRACOWNIKOM POMOCNICZYM (od 850 euro)
- SORTOWNIKOM (od 750 euro)

Tel. 8 690 91969

Wynagrodzenie po odliczeniu podatku + premie.
Rekompensujemy paliwo lub dowozimy do pracy transportem firmowym
Czekamy na Ciebie!

new MEN Style®

Wypożyczanie i sprzedaż garniturów męskich

Kalvarijų 140A, Vilnius
tel. 8 645 10 020
el.p.: info@newmen.lt

www.newmen.lt

KURIER WILEŃSKI

PRENUMERATA 2023

na kolejny miesiąc oraz do końca br. trwa do 28 dnia każdego miesiąca

WYDANIE CODZIENNE (indeks 0044)	1 mies. – 8,00 €
	3 mies. – 22,00 €
	6 mies. – 43,00 €
WYDANIE CODZIENNE DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH, EMERYTÓW (indeks 0227)	1 mies. – 7,00 €
	3 mies. – 20,00 €
	6 mies. – 39,00 €
WYDANIE MAGAZYNOWE (indeks 0172)	1 mies. – 3,00 €
	3 mies. – 8,50 €
	6 mies. – 17,00 €

"Kurier Wileński" można zaprenumerować:
w każdym urzędzie pocztowym (Lietuvos paštas);
drogą elektroniczną – www.prenumeruok.lt
Zasięgnąć informacji można pod nr tel. (8-5) 212 30 40
Birbynių g. 4A, LT-02121 Vilnius,
kolport@kurierwilenski.lt, www.kurierwilenski.lt

BLUE / YELLOW www.etipruskartuz.lt #SprępsKartuz #SiuhKazem

Wesprzyj wakacje sierot wojennych na Litwie

Dzwoń **1409** Przekaż 5 €

Wprowadził się do mieszkania razem z krowami

Pewien mężczyzna z prowincji Syczuan (Chiny) postanowił zamieszkać w bloku razem ze swoim bydłem. Związany przez lata z pracą na roli Chińczyk przetransportował do mieszkania na piątym piętrze siedem krów. Wybiegiem i jednocześnie oborą dla zwierząt stał się balkon. Krowy tłoczyły się na nim. Ich muczenie oraz smród obornika szybko dały się we znaki sąsiadom. Zaniepokojeni mieszkańcy bloku zaalarmowali lokalnych urzędników. Właściciel siedmiu „muciek” dostał oficjalny nakaz usunięcia krów z budynku. Nieszczęśliwy były farmer zastosował się do wytycznych z oficjalnego pisma.

Fot. Pixabay.com

Burmistrz „poślubił” samicę kajmana

Victor Hugo Sosa, burmistrz San Pedro Huamelula w meksykańskim stanie Oaxaca, „poślubił” samicę kajmana podczas tradycyjnej ceremonii, upamiętniającej pokój między rdzennymi grupami Chontal i Huave. Gad został przebrany w strój panny młodej, „ślub” odbył się w ratuszu, potem miał miejsce taniec „małżonków”.

Zaślubiny między mężczyzną a samicą kajmana nie są w San Pedro Huamelula niczym nowym. Uroczystość ta organizowana jest od ponad 230 lat. Tradycja, zgodnie z którą mężczyzna reprezentujący króla Chontal „poślubia” samicę kajmana, będącą symbolem księżniczki Huave, znana jest od 230 lat - podaje Sky News. Jeszcze przed ceremonią zwierzę noszone jest od domu do domu, by mieszkańcy San Pedro Huamelula mogli je potrzymać i zatańczyć z nim. Kajman ubrany jest wówczas w zieloną spódnicę, ręcznie haftowaną, kolorową tunikę oraz nakrycie głowy, przyozdobione różnokolorowymi wstążkami.

Portret George'a Orwella powstał w zbożu

Olbrzymi portret George'a Orwella, wykonany traktorem na polu w okolicach Werony, można obejrzeć z lotu ptaka. Twórcą dzieła jest Dario Gambarin, specjalizujący się w tzw. land art. W ten sposób postanowił uczcić przypadającą w tym roku 120. rocznicę urodzin autora „Roku 1984”. Na gigantycznym „obrazie” w miejscowości Castagnaro w regionie Wenecja Euganejska widnieje portret brytyjskiego pisarza i napis „1984”. Powstał on na polu o powierzchni 27 tys. m kw. Gambarin stworzył taką techniką wiele innych obrazów, w tym portrety Baracka Obamy, Nelsona Mandeli i papieża Franciszka.

Fot. Wikipedia.org

Fotomigawka

■ Krótki odpoczynek w cieniu pomoże przetrwać upał w mieście Fot. Marian Paluszkiewicz